

Ontwerp van decreet tot oprichting en regeling van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen en de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen en de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Agentschap Justitie en Handhaving: het Agentschap Justitie en Handhaving, vermeld in artikel 2, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving";
- 2° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 3° decreet van 10 juli 2008: het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid;
- 4° decreet van 28 oktober 2022: het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut;
- 5° intimidatie: intimidatie als vermeld in artikel 17, §1, van het decreet van 10 juli 2008;
- 6° geweld: elke feitelijkheid waarbij iemand psychisch of fysiek wordt bedreigd of aangevallen;
- 7° grensoverschrijdend gedrag: elke aantasting van de integriteit van een persoon wegens seksuele intimidatie, geweld, pesterijen of intimidatie;
- 8° intern meldpunt: een sectoraal meldpunt of aanspreekpunt waar meldingen van grensoverschrijdend gedrag worden behandeld;
- 9° meldpunt AJH: het meldpunt AJH, vermeld in artikel 5;

- 10° seksuele intimidatie: seksuele intimidatie als vermeld in artikel 17, §2, van het decreet van 10 juli 2008;
- 11° pesterijen: onrechtmatig geheel van verschillende, vergelijkbare of uiteenlopende, gedragingen die plaatsvinden gedurende een bepaalde tijd, en die tot doel of gevolg hebben dat de persoonlijkheid, de waardigheid of de fysieke of psychische integriteit van een persoon wordt aangetast, dat zijn betrekking in gevaar wordt gebracht of dat een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd;
- 12° Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag: het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag, vermeld in artikel 3;
- 13° VMRI: het Vlaams Mensenrechteninstituut, vermeld in artikel 4 van het decreet van 28 oktober 2022.

Hoofdstuk 2. Het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag

Art. 3. §1. Er wordt een onafhankelijk Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag opgericht. Het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag is een samenwerking tussen het VMRI en het meldpunt AJH.

De doelstelling van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag is de aanpak van grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse sectoren.

Het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag zet in op maximale toegankelijkheid door:

- 1° kosteloos elke melding te behandelen;
- 2° aan elke melder kosteloos alle redelijke en gepaste materiële bijstand aan te bieden;
- 3° te waken over de fysieke en digitale toegankelijkheid.

§2. Het meldpunt AJH en het VMRI werken structureel samen aan de verwezenlijking van de doelstelling, vermeld in paragraaf 1, met behoud van hun respectievelijke bevoegdheden en mandaat als vermeld in het decreet van 28 oktober 2022, en in hoofdstuk 3 van dit decreet.

De samenwerking, vermeld in het eerste lid, wordt nader uitgewerkt in een samenwerkingsprotocol tussen het meldpunt AJH en het VMRI. Dit samenwerkingsprotocol bevat, naast de afspraken vermeld in paragraaf 3, tweede tot en met vierde lid, van dit decreet en in artikel 23, vierde lid, van het decreet van 28 oktober 2022, eveneens afspraken met betrekking tot de afstemming tussen het meldpunt AJH en het VMRI bij het verstrekken van beleidsadvies door één van beide namens het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag.

§3. Als uit de feiten van de melding tijdens de gezamenlijke vraag- en aanbodverheldering blijkt dat de melding binnen de bevoegdheden van het meldpunt AJH en binnen de bevoegdheden van het VMRI valt, wordt, in overleg tussen het VMRI of het meldpunt AJH en in overleg met de melder, beoordeeld of de melding door beide of afzonderlijk wordt behandeld door het VMRI of het meldpunt AJH.

Als het meldpunt AJH en het VMRI de melding, vermeld in het eerste lid, beide behandelen, geven ze, met het oog op een complementaire werking en efficiënte aanpak, inzage in elkaars dossier en stemmen ze op regelmatige basis af.

- Het meldpunt AJH en het VMRI brengen elkaar op de hoogte:
- 1° als beslist wordt om de melding, vermeld in het eerste lid, beide te behandelen conform het eerste lid;
 - 2° als beslist wordt dat het meldpunt AJH of het VMRI de melding afzonderlijk behandelt conform het eerste lid;
 - 3° als de instantie die de melding heeft ontvangen, niet bevoegd is om de melding te behandelen en de andere instantie wel bevoegd is om de melding te behandelen.

In het samenwerkingsprotocol, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, worden nadere afspraken gemaakt over het overmaken en de centrale registratie van meldingen als vermeld in het eerste lid, tussen het VMRI en het meldpunt AJH.

Art. 4. Om een gericht beleid inzake grensoverschrijdend gedrag te kunnen voeren, bezorgt het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag een jaarlijks rapport met geanonimiseerde gegevens over grensoverschrijdend gedrag aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. De voormelde gegevens hebben betrekking op het aantal en de aard van de meldingen en het profiel van de melder. Het rapport omvat ook de ontwikkelingen in de problematiek en de aanpak van grensoverschrijdend gedrag.

De Vlaamse Regering kan de vorm, de inhoud, de wijze en de periodiciteit van de rapportering, vermeld in het eerste lid, nader bepalen.

Hoofdstuk 3. Oprichting van het meldpunt AJH

Art. 5. Binnen het Agentschap Justitie en Handhaving wordt een onafhankelijke werking geïnstalleerd als onderdeel van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag, hierna aangeduid als meldpunt AJH.

Het meldpunt AJH wordt opgericht in het kader van de verwezenlijking van de doelstelling, vermeld in artikel 3, §1, tweede lid.

Het meldpunt AJH werkt onafhankelijk van enige sector, organisatie, interne meldpunten of reguliere hulpverlening.

De medewerkers van het meldpunt AJH oefenen hun functie op onafhankelijke, zorgvuldige, onpartijdige en toegankelijke wijze uit. Ze worden aangestuurd door de coördinator van het meldpunt AJH. De medewerkers van het meldpunt AJH krijgen met betrekking tot individuele dossiers geen instructies van de Vlaamse Regering, van het Vlaams Parlement of van een andere bestuurlijke of particuliere entiteit, noch op directe noch op indirecte wijze.

Het meldpunt AJH is toegankelijk voor elke persoon met een melding over grensoverschrijdend gedrag in alle aangelegenheden die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest vallen.

Art. 6. Het meldpunt AJH past de volgende werkingsprincipes toe:

- 1° het meldpunt AJH en zijn personeelsleden voeren de opdrachten, vermeld in artikel 7, op onafhankelijke, objectieve, professionele, multidisciplinaire en zorgvuldige wijze uit;
- 2° bij de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 7, vertrekt het meldpunt AJH vanuit de behoeften van de melder;
- 3° bij de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 7, wordt de veiligheid van de slachtoffers of potentiële slachtoffers centraal geplaatst;
- 4° er wordt ingezet op samenwerking en maximale complementariteit met de dienstverlening en ondersteuning rond grensoverschrijdend gedrag die Vlaams, sectoraal, of op niveau van de beleidsdomeinen is uitgebouwd;

Met het oog op de toepassing van het werkingsprincipe, vermeld in het eerste lid, 4°, zal het meldpunt AJH een samenwerkingsprotocol sluiten met de betreffende overheden die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, voor zover die overheden dit wenselijk achten.

Conform het eerste lid, 2°, kan een melding op anonieme wijze gebeuren. Een anonieme melding is een melding waarvan de identiteit van de melder niet gekend is.

Afdeling 1. Opdrachten en bevoegdheden

Art. 7. Het meldpunt AJH vervult de volgende opdrachten:

- 1° in een individueel aanbod voorzien voor personen die een melding van grensoverschrijdend gedrag doen;
- 2° beleidsadviezen verstrekken aan en opvolgen en ondersteunen van organisaties die betrokken zijn bij meldingen van grensoverschrijdend gedrag.

De opdracht, vermeld in het eerste lid, 1°, omvat de volgende deelopdrachten:

- 1° meldingen van grensoverschrijdend gedrag ontvangen en op basis daarvan aan vraag- en aanbodverheldering doen;
- 2° gesprekken voeren met het oog op ondersteuning en erkenning;
- 3° ondersteuning bieden en een melding van grensoverschrijdend gedrag en de daaropvolgende procedure binnen een specifieke sector of organisatie opvolgen;
- 4° een warme doorverwijzing bieden naar een extern aanbod;
- 5° een kortdurend psychologisch ondersteunend traject aanbieden;
- 6° een juridisch consult aanbieden over de burgerrechtelijke, strafrechtelijke of tuchtrechtelijke mogelijkheden;
- 7° herstelgesprekken voeren.

In de volgende gevallen is de melding niet ontvankelijk:

- 1° de melding is kennelijk ongegrond;
- 2° de melding is kennelijk roekeloos of tergend;
- 3° de melding is al behandeld door het meldpunt AJH, tenzij er voldoende nieuwe elementen voorliggen die een nieuwe behandeling verantwoorden;
- 4° de melding heeft geen betrekking op aangelegenheden die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest vallen.

Als het meldpunt AJH beslist dat een melding niet ontvankelijk is, brengt het de melder daarvan gemotiveerd op de hoogte.

Als dat mogelijk is, verwijst het meldpunt AJH de melder warm door naar een organisatie die hem mogelijks wel verder kan bijstaan.

Het verstrekken van beleidsadviezen als vermeld in het eerste lid, 2°, gebeurt op eigen initiatief van het meldpunt AJH of op verzoek van de organisatie die betrokken is bij meldingen van grensoverschrijdend gedrag of van overheden die afhangen van het Vlaams Gewest of de Vlaamse Gemeenschap.

De coördinator, vermeld in artikel 5, vierde lid, is verantwoordelijk voor de inhoud van de beleidsadviezen die door het meldpunt AJH verstrekt worden.

Art. 8. Het meldpunt AJH is bevoegd om, mits instemming van de melder, alle personen te horen en alle nodige informatie in te winnen en documentatie op te vragen als dat redelijkerwijze nodig is om de opdrachten, vermeld in artikel 7, uit te voeren.

Het meldpunt AJH kan bij een verzoek om informatie of om documenten een dwingende termijn opleggen om aan dat verzoek te beantwoorden.

Het meldpunt AJH kan ter plaatse gaan bij overheden, openbare instellingen en organisaties, met uitzondering van de bewoonde lokalen, om de nodige vaststellingen te doen en om te vragen alle informatie en documentatie te bezorgen.

De personen die worden gevraagd om informatie of documenten te bezorgen, zijn ten aanzien van het meldpunt ontheven van hun plicht tot geheimhouding over feiten waarvan ze op de hoogte zijn en over gegevens waarover ze beschikken door hun staat of beroep, met uitzondering van de gegevens die door het medisch geheim beschermd zijn.

De Vlaamse Regering kan met betrekking tot de activiteiten, vermeld in het eerste, tweede en derde lid de wijze van samenwerking van het meldpunt AJH met de bevoegde entiteiten voor toezicht en handhaving van het beleidsdomein waar de organisatie in kwestie onder valt, nader bepalen.

Art. 9. Beleidsadviezen als vermeld in artikel 7, eerste lid, 2°, worden op schriftelijke wijze bezorgd aan de bevoegde personen binnen de organisatie en indien nuttig aan gelijkaardige organisaties. Een kopie van het beleidsadvies wordt

bezorgd aan de administratie en de minister bevoegd voor het beleidsdomein waar de organisatie in kwestie onder valt.

Eén jaar nadat de bevoegde persoon, vermeld in het eerste lid, het beleidsadvies, vermeld in het eerste lid, heeft ontvangen, rapporteert de organisatie aan het meldpunt AJH en in kopie aan de administratie en de minister die bevoegd is voor het beleidsdomein waar de organisatie in kwestie onder valt, over de wijze waarop ze aan het beleidsadvies zijn tegemoetgekomen. In de voormelde rapportering wordt de volgende informatie opgenomen:

- 1° welke acties zijn genomen voor elke aanbeveling uit het beleidsadvies, zowel op korte als op lange termijn, en wat de resultaten van die acties zijn;
- 2° welke acties nog gepland zijn.

De Vlaamse Regering kan met betrekking tot de beleidsadviezen, vermeld in het eerste en tweede lid, de wijze van samenwerking met de entiteit, bevoegd voor toezicht en handhaving van het beleidsdomein waar de organisatie in kwestie onder valt, nader bepalen.

Art. 10. §1. Het meldpunt AJH gaat bij een melding na of er over de feiten die het voorwerp uitmaken van de melding, reeds een lopend traject is bij een andere instantie, waaronder een intern meldpunt binnen een organisatie of een tuchtorgaan. Indien dat het geval is en indien de redelijke termijn voor behandeling van de melding niet verstreken is, zal de opdracht van het meldpunt AJH, vermeld in artikel 7, eerste lid, 1°, zich beperken tot de deelopdrachten, vermeld in artikel 7, tweede lid, die niet worden uitgevoerd door de andere instantie waar reeds een traject lopende is. Wanneer een traject bij een andere instantie is afgesloten of wanneer de redelijke termijn voor behandeling van de melding bij de andere instantie is overschreden, kan het meldpunt AJH de deelopdrachten zoals vermeld in artikel 7, tweede lid, desgevallend uitvoeren.

Bij een lopend strafrechtelijk onderzoek of in geval van strafrechtelijke vervolging kan het meldpunt AJH de deelopdrachten, vermeld in artikel 7, tweede lid, 1° tot en met 6°, van dit decreet, uitvoeren. Om de deelopdracht, vermeld in artikel 7, tweede lid, 7°, van dit decreet, uit te voeren, verwijst het meldpunt AJH bij een lopend strafrechtelijk onderzoek of in geval van strafrechtelijke vervolging naar de organisaties die hiertoe gesubsidieerd worden conform hoofdstuk 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 februari 2019 houdende de subsidiëring van initiatieven die voorzien in een herstelgericht en constructief hulp- en dienstverleningsaanbod voor verdachten, in verdenking gestelde personen, beklaagden, veroordeelden of geïnterneerden, en voor slachtoffers van misdrijven, alsook voor hun onmiddellijke omgeving, dat niet wordt verstrekt ter uitvoering van een beslissing van een gerechtelijke of administratieve overheid. Als het meldpunt AJH het voornemen heeft om bepaalde acties te ondernemen met betrekking tot de melding van grensoverschrijdend gedrag, met uitzondering van acties naar de melder toe, stemt het meldpunt AJH voorafgaand en met akkoord van de melder af met het openbaar ministerie.

§2. De documenten die worden opgemaakt en de mededelingen die worden gedaan in het kader van een herstelgesprek als vermeld in artikel 7, tweede lid,

7°, zijn vertrouwelijk. De voormelde vertrouwelijkheid is niet van toepassing op de documenten waarvoor de partijen toestemming verlenen om de gerechtelijke instanties en de geschillenkamer van het VMRI, vermeld in artikel 34 van het decreet van 28 oktober 2022, ervan op de hoogte te brengen.

Art. 11. Het meldpunt AJH brengt jaarlijks een rapport met beleidsaanbevelingen over grensoverschrijdend gedrag uit aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

De Vlaamse Regering kan de vorm, de inhoud, de wijze en de periodiciteit van de voormelde beleidsaanbevelingen, vermeld in het eerste lid, nader bepalen.

Art. 12. Het Agentschap Justitie en Handhaving kan vrijwilligers als vermeld in artikel 3, 2°, van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, inschakelen voor de operationele werking van het meldpunt AJH. In dat geval bepaalt de Vlaamse Regering voor welke opdrachten, vermeld in artikel 7 van dit decreet, vrijwilligers kunnen worden ingezet en de voorwaarden voor de inzet van die vrijwilligers.

De Vlaamse Regering kan de wijze waarop vrijwilligers, vermeld in het eerste lid, kunnen worden ingezet, nader bepalen.

Afdeling 2. Verwerking van persoonsgegevens

Art. 13. §1. Voor zover het noodzakelijk is om de doelstelling, vermeld in artikel 3, §1, tweede lid, van dit decreet, te realiseren, kan het meldpunt AJH de volgende persoonsgegevens verwerken:

- 1° identificatiegegevens, waaronder voor- en achternaam, het Rijksregisternummer en het identificatienummer bis zoals bedoeld in artikel 8, § 1, 2°, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;
- 2° contactgegevens;
- 3° gegevens over beroep, werkcontext, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming;
- 4° leeftijd, gender of geslacht, nationaliteit, burgerlijke staat;
- 5° gegevens over vrijetijdsbesteding;
- 6° politionele en gerechtelijke gegevens;
- 7° gegevens over de gezondheid;
- 8° gegevens over risicosituaties -en gedragingen;
- 9° gegevens waaruit de herkomst of afkomst blijkt;
- 10° gegevens over seksueel gedrag of seksuele oriëntatie;
- 11° andere gegevens die noodzakelijk zijn om de doelstelling van het meldpunt te realiseren.

De personen van wie de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden verwerkt, zijn de melders van grensoverschrijdend gedrag en de personen die een relevante betrokkenheid vertonen met de context van het grensoverschrijdend gedrag dat wordt gemeld.

De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen op de volgende wijzen worden verwerkt:

- 1° de personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving die instaan voor de operationele werking van het meldpunt AJH, kunnen de persoonsgegevens verwerken om de opdrachten, vermeld in artikel 7, uit te voeren;
- 2° de personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving die instaan voor de operationele werking van het meldpunt AJH, kunnen de persoonsgegevens delen met het openbaar ministerie als dat noodzakelijk is voor de afstemming, vermeld in artikel 10, §1, tweede lid;
- 3° de personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving die instaan voor de operationele werking van het meldpunt AJH, kunnen de persoonsgegevens delen met het VMRI met het oog op de toepassing van artikel 3, §3, en artikel 4;
- 4° de personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving die instaan voor de operationele werking van het meldpunt AJH, kunnen, met het oog op een doorverwijzing, de persoonsgegevens delen met de hulpverlening, op voorwaarde dat de persoon die wordt doorverwezen, minstens mondeling zijn akkoord heeft gegeven om die gegevens mee te delen;
- 5° de personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving die instaan voor de operationele werking van het meldpunt AJH, kunnen, met het oog op de toepassing van artikel 8 en als dat noodzakelijk is om de nodige informatie te verkrijgen, gegevens over de melding van grensoverschrijdend gedrag bezorgen aan de organisatie of het interne meldpunt of aan de entiteiten, bevoegd voor toezicht en handhaving, als de melder minstens mondeling zijn akkoord heeft gegeven om die gegevens te bezorgen.
- 6° de personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving die instaan voor de operationele werking van het meldpunt AJH, kunnen, met het oog op de toepassing van artikel 10, §1, eerste en tweede lid, van dit decreet en als dat noodzakelijk is om de nodige informatie te verkrijgen, gegevens over de melding van grensoverschrijdend gedrag bezorgen aan de organisaties vermeld in artikel 10, §1, eerste en tweede lid, van dit decreet.

§2. Het Agentschap Justitie en Handhaving treedt op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het Agentschap Justitie en Handhaving en het VMRI treden op als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken als vermeld in artikel 26 van de algemene verordening gegevensbescherming voor verwerkingen die onder hun gezamenlijke bevoegdheid vallen bij de uitvoering van hun taken als Vlaams meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag.

§3. De persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doeleinde, vermeld in artikel 3, §1, tweede lid.

De maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens die verwerkt worden naar aanleiding van een onontvankelijke melding, bedraagt één jaar. De voormelde termijn vangt aan op de datum van de melding.

De maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens die verwerkt worden naar aanleiding van een melding met maximaal drie contactnames,

bedraagt drie jaar. De voormelde termijn vangt aan op de datum van de laatste contactname.

De maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens die verwerkt worden naar aanleiding van een melding van grensoverschrijdend gedrag met meer dan drie contactnames, bedraagt tien jaar. De voormelde termijn vangt aan op de datum dat het dossier bij het meldpunt wordt afgesloten.

§4. Met het oog op de rapportering, vermeld in artikel 4, verwerkt het meldpunt AJH persoonsgegevens als vermeld in paragraaf 1, eerste lid. De voormelde rapportering bevat geen informatie waaruit de identiteit van een betrokkene rechtstreeks of onrechtstreeks kan worden afgeleid.

Indien het noodzakelijk is om de persoonsgegevens conform artikel 13, §1, derde lid, 3°, te delen met het VMRI voor het opmaken van de rapportering beperkt deze informatiedeling zich tot het overmaken van geanonimiseerde gegevens.

Art. 14. §1. Met toepassing van artikel 23, lid 1, i), van de algemene verordening gegevensbescherming kan het Agentschap Justitie en Handhaving beslissen de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 en artikel 34 van de voormelde verordening, te beperken bij de doorgifte van persoonsgegevens overeenkomstig artikel 13, §1, derde lid, 6°, van dit decreet, als voldaan wordt aan de voorwaarden vermeld in het tweede tot en met het vierde lid.

Het Agentschap Justitie en Handhaving neemt voorafgaandelijk aan de doorgifte een gemotiveerde beslissing omtrent de toepassing van de afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het eerste lid. Deze beslissing wordt niet medegedeeld aan de betrokkene omdat dit het doel van de afwijking schaadt.

De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het eerste lid, geldt alleen gedurende de periode waarin het ter bescherming van de slachtoffers of de potentiële slachtoffers noodzakelijk is of kan zijn dat de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 en artikel 34 van de voormelde verordening, niet worden toegepast.

In afwijking van het derde lid, blijft de afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het eerste lid, gelden ten aanzien van de verklaringen afgelegd door de melder. Dergelijke verklaringen vallen niet onder het inzagerecht, tenzij de melder hiertoe uitdrukkelijk zijn instemming geeft.

Zodra niet langer aan de voorwaarden vermeld in het eerste tot en met het derde lid wordt voldaan, worden de rechten en verplichtingen, vermeld in artikel 13 tot en met 22 en artikel 34 van de voormelde verordening, in voorkomend geval, conform artikel 12 van de voormelde verordening opnieuw toegepast. De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming gaat jaarlijks na of aan deze verplichting wordt voldaan.

§ 2. Als de betrokkene in het geval, vermeld in het eerste lid, tijdens de periode, vermeld in het derde lid, een verzoek indient op basis van artikel 12 tot en met

22 van de voormelde verordening, bevestigt de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming de ontvangst daarvan.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming brengt de betrokkene schriftelijk, zo snel mogelijk en in elk geval binnen een maand vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van elke weigering of beperking van de rechten, vermeld in het eerste lid. De verdere informatie over de nadere redenen voor die weigering of die beperking hoeft niet te worden verstrekt als dat de decretale opdrachten van het Meldpunt zou ondermijnen.

Art. 15. De personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving die betrokken zijn bij de operationele werking van het meldpunt AJH, zijn onderworpen aan het beroepsgeheim conform artikel 458 van het Strafwetboek.

Art. 16. Het Agentschap Justitie en Handhaving neemt passende maatregelen met het oog op transparantie ten aanzien van melders en andere personen die betrokken zijn bij een melding van grensoverschrijdend gedrag.

De maatregelen, vermeld in het eerste lid, hebben onder meer tot doel dat de globale regeling voor de gegevensverwerking in het kader van het meldpunt AJH voldoende duidelijk is, en dat het voor de betrokkenen duidelijk is op welke wijze de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 21 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden toegepast.

Hoofdstuk 4. Algemene bepalingen betreffende grensoverschrijdend gedrag in Vlaamse sectoren en organisaties

Art. 17. De definitie van grensoverschrijdend gedrag, vermeld in artikel 2, 7°, wordt binnen de organisaties en sectoren die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest vallen, als algemeen geldende definitie van grensoverschrijdend gedrag beschouwd. Verwijzingen naar grensoverschrijdend gedrag binnen de voormelde sectoren en organisaties worden altijd gelezen minstens als verwijzingen naar de definitie van grensoverschrijdend gedrag, vermeld in artikel 2, 7°.

Art. 18. Wanneer medewerkers in sectoren en van organisaties waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bevoegd is, van oordeel zijn dat de integriteit van een persoon in het gedrang is, kunnen ze, met het oog op de bescherming van de fysieke of psychische integriteit van een slachtoffer, grensoverschrijdend gedrag waarvan ze bij de uitoefening van hun beroep kennis hebben gekregen, bij het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag melden zonder dat die medewerkers wegens eventuele miskenning van het beroepsgeheim strafbaar kunnen worden gesteld op basis van artikel 458 van het Strafwetboek. De medewerkers kunnen alleen de noodzakelijke informatie meedelen aan het meldpunt als ze de fysieke of psychische integriteit van het slachtoffer niet zelf of met behulp van anderen kunnen garanderen.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut

Art. 19. In artikel 2 van het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 8° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“8° richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.”

2° er wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“9° richtlijn (EU) 2024/1500 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling en gelijke kansen voor vrouwen en mannen in arbeid en beroep, en tot wijziging van de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU”

3° er wordt een punt 10° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“10° richtlijn (EU) 2024/1499 van de Raad van 7 mei 2024 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling van personen ongeacht hun ras of etnische afstamming, gelijke behandeling van personen in arbeid en beroep ongeacht hun godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele oriëntatie, gelijke behandeling van vrouwen en mannen op het gebied van sociale zekerheid en de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten, en tot wijziging van Richtlijnen 2000/43/EG en 2004/113/EG”

Art. 20. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 3°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“3°/1 decreet van [datum]: het decreet van (datum) tot oprichting en regeling van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag;”;

2° er wordt een punt 5°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“5°/1 meldpunt AJH: het meldpunt AJH, vermeld in artikel 5 van het decreet van [datum];”;

3° er wordt een punt 16° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“16° Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag: het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag, vermeld in artikel 3 van het decreet van [datum].”.

Art. 21. Aan artikel 6, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

“In de voormelde hoedanigheid maakt het VMRI ook deel uit van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag.”.

Art. 22. Aan artikel 9 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het VMRI kan een afschrift van adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslagen, vermeld in het eerste lid, bezorgen aan de minister bevoegd voor het beleidsdomein in kwestie, en aan de Vlaamse minister, bevoegd voor de gelijke kansen, de integratie en de inburgering.

Op vraag van het VMRI rapporteert de bestemming van een advies of aanbeveling over de wijze waarop ze aan het advies of de aanbeveling is tegemoetgekomen. In de voormelde rapportering kan onder meer de volgende informatie worden opgevraagd:

- 1° welke acties zijn genomen voor elke aanbeveling uit het advies, zowel op korte als op lange termijn, en wat de resultaten van die acties zijn;
- 2° welke acties nog gepland zijn.”.

Art. 23. In hetzelfde decreet wordt een artikel 13/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 13/1. Als een melding als vermeld in artikel 12 van dit decreet, of een klacht als vermeld in artikel 13 van dit decreet, ook kan worden beschouwd als een melding over grensoverschrijdend gedrag als vermeld in artikel 2, 7°, van het decreet van [datum], wordt, in onderling overleg met de klager of melder of met het meldpunt AJH, beoordeeld of het wenselijk is of die klacht of melding, al dan niet gezamenlijk wordt behandeld met het meldpunt AJH.

Als een melding door het meldpunt AJH en het VMRI wordt opgenomen, geven ze, met het oog op een complementaire en efficiënte aanpak, inzage in elkaars dossier en stemmen ze op regelmatige basis af.”

Het meldpunt AJH en het VMRI brengen elkaar op de hoogte:

- 1° als beslist wordt om de melding, vermeld in het eerste lid, beide te behandelen conform het eerste lid;
- 2° als beslist wordt dat het meldpunt AJH of het VMRI melding afzonderlijk behandelt conform het eerste lid;
- 3° als de instantie die de melding heeft ontvangen, niet bevoegd is om de melding te behandelen en de andere instantie wel bevoegd is om de melding te behandelen.

Art. 24. Aan artikel 18 van hetzelfde decreet worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Eén jaar nadat de betrokken partijen het oordeel, vermeld in artikel 16, paragraaf 6, hebben ontvangen, rapporteert de verweerder over de wijze waarop

aan de aanbevelingen van de geschillenkamer is tegemoetgekomen. In de voormelde rapportering wordt de volgende informatie opgenomen:

- 1° welke acties zijn genomen voor elke aanbeveling, zowel op korte als op lange termijn, en wat de resultaten van die acties zijn;
- 2° welke acties nog gepland zijn."

Art. 25. In artikel 22 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

"Het VMRI kan bij een verzoek om informatie of om documentatie een dwingende termijn opleggen om aan dat verzoek te beantwoorden.";

- 2° in het derde lid worden de woorden "bij deze overheden en openbare instellingen" vervangen door de zinsnede "bij overheden, openbare instellingen en organisaties";

- 3° er wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van het vierde lid, worden personen die worden gevraagd om informatie of documenten over te leggen, ontheven van hun plicht tot geheimhouding ten aanzien van het VMRI in verband met feiten en gegevens die betrekking hebben op intimidatie of seksuele intimidatie als vermeld in artikel 17 van het decreet van 10 juli 2008 en waarvan ze kennis hebben genomen in hun hoedanigheid van noodzakelijke vertrouwenspersoon.".

Art. 26. Aan artikel 23 van hetzelfde decreet wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Het VMRI werkt structureel samen met het meldpunt AJH om samen het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag te vormen. De voormelde samenwerking wordt nader uitgewerkt in een samenwerkingsprotocol. In het samenwerkingsprotocol worden conform artikel 13, §3, vierde lid, onder meer afspraken gemaakt over de behandeling van meldingen, de beleidsadviesverlening in naam van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag en over de jaarlijkse rapportage over meldingen.".

Art. 27. In artikel 28 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 4, 1°, wordt tussen het woord "melden" en de woorden "over wie" het woord "of" ingevoegd;

- 2 ° aan paragraaf 4 wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"3° de natuurlijke personen die melden of over wie een melding wordt gedaan, of die worden geïdentificeerd in het kader van de behandeling van een melding als vermeld in artikel 3, §3, van het decreet van [datum].";

- 3° aan paragraaf 5 wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:
"7° politionele of gerechtelijke gegevens."
- 4° aan paragraaf 7 wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:
"3° de entiteiten, bevoegd voor toezicht en handhaving."
- 5° in paragraaf 8 wordt de zinsnede "bewaard tot vijf jaar nadat het VMRI de melding of de klacht, vermeld in artikel 12, eerste lid, en artikel 13, §1, heeft ontvangen." vervangen door de zinsnede "bewaard tot tien jaar nadat het VMRI de behandeling van de melding of de klacht, vermeld in artikel 12, eerste lid, en artikel 13, §1, heeft afgesloten."

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Art. 28. Het decreet wordt uiterlijk binnen 3 jaar na de datum van inwerkingtreding geëvalueerd door de Vlaamse Regering.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Gwendolyn RUTTEN

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme,

Demir Zuhar

Zuhar DEMIR

ONTWERP VAN DECREET TOT OPRICHTING EN REGELING VAN HET VLAAMS MELDPUNT VOOR GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Dit ontwerp van decreet richt een Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag op. Dit meldpunt betreft een samenwerking tussen het Agentschap Justitie en Handhaving en het Vlaams Mensenrechteninstituut. De doelstelling van het meldpunt is de aanpak van grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse sectoren. Het meldpunt is bevoegd voor meldingen over grensoverschrijdend gedrag in alle aangelegenheden die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest vallen.

MEMORIE VAN TOELICHTING**I. ALGEMENE TOELICHTING****A. Situering**

Dit ontwerp van decreet vloeit voort uit de Beleidsnota's 2019-2024 van Justitie en Handhaving en Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering waar enerzijds slachtoffers centraal worden gesteld in het Vlaams beleid en anderzijds het engagement is genomen om alle vormen van gendergerelateerd geweld en grensoverschrijdend gedrag te bestrijden.

Daarenboven past het binnen het engagement van de Vlaamse Regering om duurzaam werk te maken van beleidsacties die zowel de fysieke, psychische als seksuele integriteit beschermen.

B. Inhoud**Probleemstelling en omgevingsanalyse**

Grensoverschrijdend gedrag is elke aantasting van de integriteit van een persoon, wegens seksuele intimidatie, geweld, pesterijen of intimidatie.

Sinds 2017 hebben bewegingen zoals #MeToo seksueel grensoverschrijdend gedrag wereldwijd zichtbaar gemaakt, ook in Vlaanderen. In 2019 kreeg de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst een specifieke opdracht voor drie jaar om meldingen rond grensoverschrijdend gedrag in de cultuur en mediasector aan te pakken via een herstelgerichte dienstverlening. Het aantal meldingen bleef spectaculair stijgen, van 20 in 2019 tot 155 in 2022.¹

¹ Jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst, *Parl. St.* VI.Parl. Genderkamer 2022, 2022-23, nr. 41-A, p. 6

De aanpak van de genderkamer zowel in het ontvangen van meldingen als in het voorzien van een passend gevolg bleek een goed antwoord te bieden op noden van melders. Deze noden zijn er nog steeds, ook voor melders bij andere sectoren. Nog steeds blijven quasi wekelijks gevallen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in een aantal Vlaamse sectoren, zoals media, sport, hoger onderwijs, zorg en de cultuur aan het licht komen.

Verschillende initiatieven werden de voorbije jaren meer en meer uitgebouwd zoals de hulplijn 1712, de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik, maar ook interne meldpunten, vertrouwenspersonen en aanspreekpunten integriteit. Echter, in sommige sectoren bestaan dergelijke interne meldpunten niet, zijn ze onvoldoende gekend, gaan ze niet rechtstreeks met slachtoffers aan de slag, worden ze als te weinig krachtadig en doortastend beschouwd ten aanzien van de meldingen van slachtoffers of wordt de onafhankelijkheid in vraag gesteld. Ondanks het belang en de meerwaarde van deze sectorale initiatieven is de nood aan een duurzame verankering via een sterk extern meldpunt dat de verschillende beleidsdomeinen overschrijdt, net om al die verschillende redenen gebleken. Het is hierbij dus zeker niet de bedoeling om de werking van reguliere hulpverlening of interne meldpunten binnen de sectoren te ondergraven, maar wel om net maximaal complementair te werken.

Om die redenen wordt het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag opgericht. Het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag betreft een samenwerking tussen het Agentschap Justitie en Handhaving en het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI).

In dit decreet wordt ook de juridische basis voorzien voor de deelwerking van het meldpunt binnen het Agentschap Justitie en Handhaving, het 'meldpunt AJH'. Dit meldpunt is geen op zich staand meldpunt, maar bestaat enkel als onderdeel van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag.

Het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag heeft een tweeledige opdracht:

- De eerste en tevens ook de kernopdracht van het meldpunt bestaat erin om meldingen van grensoverschrijdend gedrag te ontvangen en er een passend gevolg aan te verbinden.
- De tweede opdracht van het meldpunt betreft het monitoren en in kaart brengen van de meldingen van grensoverschrijdend gedrag binnen de Vlaamse sectoren bij het meldpunt. Op basis hiervan kunnen aanbevelingen worden geformuleerd aan de organisaties waar het grensoverschrijdend gedrag plaatsvond. Anderzijds kunnen ook aanbevelingen naar de hele sector worden gericht, naar het beleid of zelfs over verschillende sectoren heen. Op die manier kan grensoverschrijdend gedrag ook structureel worden aangepakt.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In het ontwerp van decreet wordt het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag opgericht. De doelstellingen, opdrachten en werkingsmodaliteiten van het

meldpunt worden hierin bepaald. Verder voorziet het ontwerp van decreet een regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de werking van het meldpunt.

Impactanalyse – JoKER

Impact op kinderen en jongeren

Het ontwerp van decreet heeft als algemene doelstelling om een centraal aanvullend meldpunt uit te bouwen waar grensoverschrijdend gedrag kan gemeld worden en waarna hier een passend gevolg aan zal gegeven worden. Het meldpunt richt zich niet specifiek of alleen tot kinderen en jongeren, maar ook zij kunnen terecht voor meldingen over grensoverschrijdend gedrag in de sectoren waarvoor Vlaanderen bevoegd is, zoals onderwijs, jeugd en sport. Met dit ontwerp van decreet wordt aan kinderen en jongeren derhalve extra bijstand en ondersteuning geboden met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag.

De toepassing van het ontwerp van decreet en de oprichting van het meldpunt hebben een positieve impact op de kinderrechten.

Dit ontwerp van decreet vertrekt vanuit verschillende kinderrechten en basisbeginselen, vermeld in het kinderrechtenverdrag: het belang van het kind, het recht op leven, overleven en ontwikkeling van het kind, het recht om beschermd te worden tegen seksueel misbruik, mishandeling en verwaarlozing en tegen inbreuk op de integriteit. Grensoverschrijdend gedrag kan immers op korte én lange termijn zware gevolgen hebben voor kinderen en jongeren, Chronische stress verandert de waarneming, het lichaam en de vorming van netwerken in de hersenen van een jong kind structureel. Het baanbrekende onderzoek van Vincent Felitti, de zogeheten ACE-studie -ACE staat voor Adverse Childhood Experiences - toont overduidelijk het verband tussen traumatische jeugdervaringen en de grotere kans op risicogedrag en chronische ziekten op latere leeftijd.

De gevolgen voor minderjarige slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag zijn bovendien ernstiger dan bij meerderjarigen omdat het vertrouwen in anderen en in zichzelf ondermijnd wordt. Beschadiging van de vertrouwensband heeft voor het kind enorme negatieve gevolgen op psychisch vlak en kan leiden tot emotionele problemen en gedragsproblemen.

Dit ontwerp van decreet en de oprichting van het meldpunt vertrekt dus vanuit het belang van het kind en streeft een versterking van de hogervermelde kinderrechten na.

Ouders, kinderen en jongeren zouden niet dezelfde bijstand en ondersteuning in de vorm van een individueel aanbod naar de individuele melder toe kunnen genieten. Het kind, de jongere of ouder kan zich tot het meldpunt wenden en hierdoor kan het kind, de jongere of de ouder gericht en warm worden doorverwezen.

Zonder dit ontwerp van decreet zou er geen meldpunt over heel Vlaanderen worden opgericht en zou de aanpak van grensoverschrijdend gedrag beperkter zijn. Er zou geen aanpak zijn die verschillende beleidsdomeinen overschrijdt. Deze nuloptie zou

dus overduidelijk een negatievere impact hebben op kinderen en jongeren. Het uitbouwen van het meldpunt is een en-en-verhaal. De reeds bestaande initiatieven zoals bijvoorbeeld de werking van het Jac, de chatbox Nupraatikerover.be, het Kinderrechtencommissariaat, Child Focus, hulplijn 1712 en de Vertrouwenscentra Kindermishandeling alsook de reguliere hulpverlening en interne meldpunten blijven bestaan. Echter, in sommige sectoren bestaan dergelijke interne meldpunten niet, zijn ze onvoldoende gekend, gaan ze niet rechtstreeks met slachtoffers aan de slag, worden ze als te weinig krachtdadig en doortastend beschouwd of wordt de onafhankelijkheid in vraag gesteld.

Specifiek naar kinderen en jongeren toe verwachten we dat de maatregelen genomen in het ontwerp van decreet een betere omkadering bieden aan melders, laagdrempeligheid voor melders zal doen toenemen en de ondersteuning geboden aan kinderen en jongeren gevoelig zal verbeteren.

Het ontwerp van decreet voorziet in een rapportage vanuit het meldpunt naar de Vlaamse Regering. Bovendien voorziet het ontwerp van decreet dat het meldpunt beleidsadviezen zal verstrekken aan de Vlaamse Regering. Het meldpunt en haar werking is dus een evolutief gegeven, waarbij de noden van de kinderen en jongeren steeds mee in rekening worden genomen. Hiertoe zal structureel overleg worden gepleegd met onder andere het Kinderrechtencommissariaat.

Impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel

Recht op het privéleven

De mogelijkheid tot het verwerken van persoonsgegevens kan beschouwd worden als een maatregel die een impact heeft op het recht op privéleven. Deze maatregel streeft echter een legitiem doel na, met name de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de betrokken personen, en meer bepaald de ondersteuning en begeleiding met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag.

Zoals reeds aangehaald in de algemene toelichting, zal door de oprichting van het meldpunt een onafhankelijke en beleidsdomeinoverschrijdende aanpak van meldingen van grensoverschrijdend gedrag mogelijk worden.

De nadelen staan duidelijk in verhouding tot het nagestreefde doel. Aangezien het ontwerp van decreet een mogelijke impact heeft op het recht op privéleven, en meer bepaald op de privacy van de betrokken personen, werd het ontwerp van decreet aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Gegevensbeschermingsautoriteit ter advies voorgelegd.

Gelijkheidsbeginsel

De oprichting van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend gedrag betekent een versterking van het antidiscriminatiebeleid. Seksuele intimidatie en intimidatie zijn, naast vormen van grensoverschrijdend gedrag, ook vormen van discriminatie. Via de samenwerking tussen het Vlaams Mensenrechteninstituut en het Agentschap Justitie en Handhaving zullen slachtoffers van discriminatie bijkomende ondersteuning kunnen krijgen. Het VMRI biedt reeds eerstelijnsbijstand, bemiddeling en een eventueel sluitstuk via een oordeel van de

geschillenkamer. Dankzij de samenwerking binnen het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag zullen zij ook beroep kunnen doen op herstelgesprekken, een kortdurend psychologisch ondersteunend traject en een juridisch consult. Er wordt gewerkt op maat van het slachtoffer. Er is in het ontwerp van decreet geen sprake van een verschillende behandeling van vergelijkbare situaties, of van een gelijke behandeling van wezenlijk verschillende situaties. Er is bijgevolg geen schending van het gelijkheidsbeginsel.

Budgettaire impact

De middelen voor het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag zijn reeds voorzien voor het begrotingsjaar 2023. De middelen hiervoor zijn voorzien op het loonkrediet van het Agentschap Justitie en Handhaving (*begrotingsartikel SL0-1SAE2ZZ-LO*).

Het budget van het Vlaams Mensenrechteninstituut werd verhoogd vanaf 2024 via herverdeling van het artikel SJ0-1SFC2DA-WT in een herverdelingsbesluit.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Er is geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen. Dit ontwerp van decreet is van toepassing op organisaties en sectoren die vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, met name op organisaties die uitsluitend in het Nederlands worden geleid en beheerd (unicommunautaire instellingen).

De bevoegdheidssfeer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest reikt tot in het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Wat betreft de bevoegdheden van het Vlaams Gewest reikt de dienstverlening van sommige Vlaamse 'gewestelijke' diensten (bv. De Lijn, VDAB) tot het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. De Vlaamse Gemeenschap kan zich in op het grondgebied van Brussel-Hoofdstad ook wenden tot eentalig Nederlandstalige instellingen (niet tot personen).²

Implementatie

Het ontwerp van decreet voorziet in een normale inwerkingtreding. Het decreet zal op de tiende dag na publicatie in het Belgisch Staatsblad in werking treden.

C. Totstandkomingsprocedure

Op 22 december 2023 werd het voorontwerp van decreet een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC), aan de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA), aan het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI), aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaamse Raad WVG), aan de Vlaamse Onderwijsraad

² Overeenkomstig art. 127, §2 van de Grondwet gelden de decreten van de Vlaamse Gemeenschap ook "ten aanzien van de instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens hun activiteiten of hun organisatie moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap".

(Vlor), aan de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC), aan de Vlaamse Jeugdraad en aan de Vlaamse Adviesraad Handicap (Noozo).

Meerdere adviesraden hebben een aantal gelijkaardige opmerkingen. Hierbij wordt aangegeven op welke wijze wordt tegemoetgekomen aan deze opmerkingen, dit wordt niet meer herhaald bij de individuele besprekingen per adviesraad:

- Een eerste algemene opmerking betreft samenwerking, complementariteit en expertise.
 - o Zowel het ontwerp van decreet als de memorie van toelichting benadrukken de maximale complementariteit met het reeds bestaande aanbod rond grensoverschrijdend gedrag in het Vlaamse landschap. Het is belangrijk dat interne meldpunten blijven bestaan en blijven werken. Het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag (hierna VMGOG) moet beschouwd worden als een aanvulling wanneer interne meldpunten niet bestaan, onvoldoende gekend zijn, als te weinig daadkrachtig en doortastend worden beschouwd of als de onafhankelijkheid in vraag wordt gesteld door de melder.
 - o Artikel 10 van het ontwerpdecreet bepaalt de mogelijke opdrachten van het meldpunt AJH als er reeds een traject loopt bij een andere instantie.
 - o Het meldpunt AJH is geen beroepsinstantie en zal feiten niet inhoudelijke beoordelen.
Na het doorlopen van een sectorspecifieke procedure of wanneer de redelijke termijn voor behandeling van een melding verstreken is, kan wel nog een melding gebeuren bij het meldpunt AJH.
Het meldpunt AJH kan dan de deelopdrachten zoals vermeld in artikel 7, tweede lid, desgevallend uitvoeren.
 - o Complementariteit is echter geen subsidiariteit. Een melder moet niet naar een intern meldpunt als hij dit niet wil of kan.
 - o Het sectorspecifieke beleid, de bekendmaking en toegankelijkheid van interne meldpunten en procedures moet worden opgenomen door de eigen sector.
 - o In het kader van samenwerking gaat het meldpunt AJH in overleg met alle betrokken sectoren en partners. Zo zit het meldpunt samen met CAW, 1702, Kinderrechtencommissariaat, Child Focus, ... Er zijn met de sectoren en andere belanghebbenden draaiboeken opgesteld met samenwerkingsafspraken rond bijvoorbeeld doorverwijzing, het afstemmen van procedures en informatie-uitwisseling. Om de samenwerking met alle partners en sectoren zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, nemen de verschillende dossierbehandelaars van het meldpunt AJH ook een rol op als contactpersoon voor een specifieke sector. Dit impliceert ook dat ze nauw betrokken worden bij de sector en zo bijvoorbeeld sectorspecifieke opleidingen kunnen volgen zoals een API opleiding in de sectoren sport en jeugd en vorming betreffende omgaan met personen met een beperking.
 - o Het meldpunt AJH zet also in op expertise en professionalisme. Dit is noodzakelijk om te kunnen werken vanuit een vertrouwensrelatie tussen alle partners.

- Ook rond de vertrouwelijkheid en het beroepsgeheim worden vanuit verschillende adviesraden opmerkingen gemaakt.
 - o In de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 8 en 17 wordt hierrond reeds toelichting gegeven. In artikel 8 zal bijkomend verduidelijkt worden dat instemming van de melder noodzakelijk is om extern informatie in te winnen. In artikel 17 wordt als bijkomende voorwaarde toegevoegd dat de integriteit van een persoon in het gedrang moet zijn om een beroep te kunnen doen op deze decretale grond om de geheimhoudingsplicht te doorbreken. Deze mogelijkheid tot doorbreken van het beroepsgeheim dient echter wel behouden te blijven. Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het voorbeeld van een vertrouwenspersoon die zelf geen mogelijkheden meer ziet om de integriteit van een slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag te vrijwaren en dit meldt bij het VMGOG aangezien het VMGOG hier op een professionele wijze gevolg aan kan geven.
- Een volgend punt dat in verschillende adviezen terugkomt, gaat over de bevoegdheid van het meldpunt AJH om beleidsadviezen te verstrekken aan organisaties.
 - o Een jaar na ontvangst van het beleidsadvies zal de betrokken organisatie rapporteren over de wijze waarop ze aan het beleidsadvies is tegemoetgekomen. Deze verantwoording is een manier om ervoor te zorgen dat de adviezen geen dode letter blijven. Enerzijds dient de focus van het meldpunt AJH immers op het individuele slachtoffer te liggen, anderzijds dient het meldpunt AJH zich ook te focussen op het vermijden van toekomstige slachtoffers. Dit houdt in dat er aan de hand van meldingen effectief actie moet kunnen worden ondernomen binnen een organisatie of sector en dat ze op die manier een integriteitsbeleid uitwerken of verbeteren. De bevoegde administratie wordt vanzelfsprekend betrokken om dit mee op te volgen.
- Rond rapportering en monitoring worden eveneens vanuit diverse adviesraden opmerkingen geformuleerd.
 - o Het meldpunt AJH is geen centraal rapporteringsorgaan. Verzamelen en analyseren van de meldingen die worden ingediend bij verschillende interne en sectorale meldpunten valt niet binnen de verantwoordelijkheid van het meldpunt AJH. Het zou onhaalbaar zijn om met een beperkte ploeg die in eerste instantie wordt ingezet om melders verder te helpen, de gegevens van de vele interne en sectorale meldpunten die er zijn in Vlaanderen te verzamelen en analyseren.

Op 19 januari 2024 verstrekte de SARC haar advies. De opmerkingen worden allen beantwoord onder de algemene opmerkingen.

Op 22 januari 2024 liet de Vlor weten af te zien van advies.

Op 30 januari 2024 verstrekte de Vlaamse Raad WVG haar advies. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van de Vlaamse Raad WVG:

- De raad heeft bedenkingen bij hoe het meldpunt AJH zijn diverse rollen vervult. Allereerst vraagt de raad zich of er geen conflict bestaat tussen de rol als begeleider van een melder en de rol van bemiddelaar. Ten tweede zijn er zorgen omtrent het ontbreken van een deontologisch kader en ten derde is het mandaat van het meldpunt niet duidelijk.
 - o Bemiddeling zal worden opgenomen door het VMRI als onderdeel van het VMGOG. De medewerkers van het meldpunt AJH faciliteren herstelgesprekken. Het doel van een herstelgesprek is het erkennen en herstellen van onder andere emotionele of relationele schade. Herstelgesprekken zijn interactief en verbindend. De onderliggende basishouding is altijd die van meerzijdige partijdigheid. Vanuit het meldpunt AJH wordt empowerend gewerkt met de melder maar wordt ook een hersteltraject voorbereid met de andere partij. Als dat aangewezen is of als de andere partij hierom vraagt, kan een andere medewerker betrokken worden bij het herstelgesprek zodat het gesprek evenwaardig gevoerd kan worden.
 - o Belangrijke deontologische waarborgen worden wel degelijk gevat in artikel 5 en in artikel 6, de werkingsprincipes van het meldpunt AJH, van het ontwerpdecreet.
 - o Het meldpunt AJH zal zich niet hiërarchisch opstellen ten aanzien van andere sectoren of instellingen.
- De raad merkt op dat bij een melding van grensoverschrijdend gedrag dat buiten de Vlaamse bevoegdheid valt weliswaar wordt doorverwezen maar dit mogelijk toch een zwakke schakel in het systeem is.
 - o Het VMGOG moet zich houden aan de bevoegdheidsregels en is derhalve enkel bevoegd voor de aanpak van grensoverschrijdende gedrag in de Vlaamse sectoren. Gelet hierop is het niet mogelijk om ook meldingen te behandelen die buiten de Vlaamse bevoegdheid vallen. De warme doorverwijzing is opgenomen in artikel 7, tweede lid, 4°, van het decreet en wordt verder toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 7.
- De raad stelt vast dat in het decreet niets wordt bepaald rond het betwisten van aanbevelingen.
 - o Een jaar na ontvangst van het beleidsadvies zal de betrokken organisatie rapporteren over de wijze waarop ze aan het beleidsadvies is tegemoetgekomen. Hierin kan de organisatie eveneens aangeven of en waarom zij het met een of meerdere aspecten van het advies niet eens is.
- De raad merkt op dat de werking van het meldpunt moet geëvalueerd worden.
 - o In het decreet zal artikel 26 worden toegevoegd waarin de evaluatie wordt opgenomen.

Op 2 februari 2024 verstrekte de Vlaamse Jeugdraad haar advies. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van de Vlaamse Jeugdraad:

- De Vlaamse Jeugdraad stelt dat het meldpunt in werking is getreden zonder input en participatie vanuit de betrokken sectoren.
 - o Er heeft echter intensief en frequent bilateraal overleg plaatsgevonden met universiteiten, hogescholen, Fonds wetenschappelijk onderzoek (FWO), sport, cultuur en media. Eveneens werden in het voortraject verschillende middenveldorganisaties zoals Sensoa, Child Focus, CAW, 7012, Kinderrechtencommissariaat, ... betrokken. Sinds de opstart van het meldpunt is er bovendien structureel overleg met een groot deel van de genoemde partners en sectoren zoals departement Zorg, Awel, leerplichtonderwijs, ...
- De Vlaamse Jeugdraad merkt op dat voor alle betrokken sectoren er moet geïnvesteerd worden in een geïntegreerd integriteitsbeleid.
 - o Bij dit aspect kan opgemerkt worden dat elke sector vanzelfsprekend de verantwoordelijkheid draagt en houdt voor zijn eigen integriteitsbeleid. De oprichting van het meldpunt doet hier geen afbreuk aan.
- De Vlaamse Jeugdraad mist heel sterk de blik op kinderen en jongeren.
 - o Het meldpunt gaat met verschillende partners en organisaties die werken rond en met minderjarigen in overleg om kinderen en jongeren op een correcte manier te kunnen doorverwijzen en/of ondersteunen. Het aanbod zal casus per casus, ook rekening houdend met de leeftijd van de minderjarige, bekeken worden.
- De Vlaamse Jeugdraad wijst erop te waken over de gegevensbescherming van kinderen en jongeren en transparant te zijn met betrekking tot gegevensuitwisseling.
 - o Wat de opmerkingen rond verwerking en bewaring persoonsgegevens betreft, wordt verwezen naar de bespreking opmerkingen onder VTC en GBA.
 - o Belangrijke deontologische waarborgen worden wel degelijk gevat in artikel 5 en in artikel 6, de werkingsprincipes van het meldpunt AJH, van het ontwerpdecreet en de medewerkers van het meldpunt zijn gebonden door het beroepsgeheim.
 - o De bepalingen in de artikelen 13 en 15 van het ontwerpdecreet leggen de regels vast met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en transparantie hieromtrent en stellen geenszins een mogelijkheid in om aan de rechten hierrond te verzaken.
- De Vlaamse Jeugdraad stelt dat een beschuldigde sneller op de hoogte moet worden gebracht.
 - o De dossierbehandelaars van het meldpunt zijn gebonden door beroepsgeheim. Een vermeende pleger kan enkel gecontacteerd worden mits toestemming van de melder.

- De Vlaamse Jeugdraad merkt op dat rekening moet worden gehouden met kinderen en jongeren die slachtoffer zijn van grensoverschrijdend gedrag in Brussel.
 - o Aangezien het meldpunt toegankelijk is voor elke persoon met een melding over grensoverschrijdend gedrag in alle aangelegenheden die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse gewest vallen, kunnen ook de Vlaamse inwoners van het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad bij het meldpunt terecht.

Op 2 februari 2024 verstrekte Noozo haar advies. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van Noozo:

- Noozo suggereert om meldingen over bijna grensoverschrijdend gedrag mogelijk te maken alsook om uitreikend te werken.
 - o Er kan altijd melding gemaakt worden over bijna grensoverschrijdend gedrag. Het VMGOG zal steeds bekijken waar de melder voor hulp terecht kan.
- Noozo legt de nadruk op het belang van toegankelijke hulp.
 - o Het meldpunt streeft er naar om zo laagdrempelig mogelijk te zijn en zet in op maximale bereikbaarheid voor elke doelgroep. Een melding is kosteloos voor de melder en het meldpunt zal kosteloos alle redelijke en gepaste materiële bijstand aanbieden, dit onder meer door samenwerking met organisaties die hierin reeds expertise hebben opgebouwd. Een fysiek overleg met een medewerker van het meldpunt zal steeds plaatsvinden op een toegankelijke locatie in samenspraak met de melder.

Op 16 januari 2024 verstrekte de VTC het advies nr. 2024/013. De VTC was van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin een aantal elementen bijkomend werden geïmplementeerd. Hierbij wordt aangegeven op welke wijze werd tegemoetgekomen aan deze elementen:

- De VTC vraagt om de rechtvaardigingsgrond te omschrijven. Er moet verduidelijkt worden welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.
 - o De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, gebeurt conform artikel 6, lid 1, e), van de AVG en is noodzakelijk voor de uitoefening van een taak van algemeen belang. Deze taak van algemeen belang heeft betrekking op het beschermen van slachtoffers en potentiële slachtoffers en het bevorderen van persoonlijk en professioneel herstel van melders. Dit betreft eveneens een taak van zwaarwegend algemeen belang (zoals bedoeld in artikel 9, lid 2, g), van de voormelde verordening.
- De VTC geeft aan dat het aangewezen zal zijn een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) uit te voeren.
 - o Het Agentschap Justitie en Handhaving zal een GEB uitvoeren.

- De VTC merkt op dat "personen die betrokkenheid vertonen met de context van grensoverschrijdend gedrag" een zeer ruime categorie is.
 - o Dit zal aangepast worden in personen die een relevante betrokkenheid vertonen met de context van grensoverschrijdend gedrag.
 - o Het klopt dat dit een ruime categorie is. De betrokkenheid moet uiteraard relevant zijn voor de behandeling van de melding maar kan moeilijk specifiek bepaald worden aangezien dit steeds casusafhankelijk is. De melder is immers niet steeds slachtoffer maar kan ook vermeende pleger, getuige, ... zijn. Er kan dan ook niet van vaste rollen worden uitgegaan.
- De VTC adviseert meer specifieke categorieën van persoonsgegevens te vermelden.
 - o Artikel 13 van het ontwerpdecreet wordt in die zin aangepast.
- De VTC adviseert het meedelen van persoonsgegevens voor monitoringdoeleinden met het VMRI te beperken tot door (of voor) het agentschap geanonimiseerde persoonsgegevens.
 - o In art. 13, §4, van het ontwerpdecreet wordt toegevoegd dat indien het noodzakelijk is om persoonsgegevens conform artikel 13, §1, derde lid, 3°, te delen met het VMRI voor het opmaken van rapportering, deze mededeling zich beperkt tot het overmaken van geanonimiseerde gegevens.
- De VTC geeft aan dat het aangewezen is het akkoord van de betrokkene om persoonsgegevens te delen, schriftelijk te laten geven.
 - o Er wordt om methodologische redenen met het akkoord van de betrokkene gewerkt (juridisch is beroep op artikel 6, lid 1, e) AVG immers voldoende), maar om het traject niet nog te verzwaren en derhalve in het belang van het slachtoffer zal niet aangedrongen worden op een schriftelijk akkoord, tenzij het slachtoffer dit zelf wenst.
- De VTC raadt aan inspectiediensten ook als ontvangers van persoonsgegevens in het decreet te definiëren.
 - o Inspectiediensten worden als mogelijke ontvangers van persoonsgegevens toegevoegd in artikel 13, §1, derde lid, 5°, van het ontwerpdecreet. Deze toevoeging wordt eveneens gedaan in artikel 26, paragraaf 7, 3° van het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van het Vlaams Mensenrechteninstituut.
- De VTC stelt de vraag of Audit Vlaanderen eveneens persoonsgegevens zal ontvangen als inspectiedienst.
 - o Audit Vlaanderen kan onder de omschrijving 'inspectiedienst' vallen indien het agentschap gelijkaardige opdrachten heeft en er mogelijks overlap is met de werking van het meldpunt AJH.
- De VTC stelt dat een machtiging van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken vereist is voor het gebruik van het rijksregisternummer.
 - o De vereiste machtiging zal worden aangevraagd.

- De VTC geeft aan dat de bewaartermijn te ruim is.
 - o Er zal een opsplitsing worden gemaakt in de bewaartermijnen als volgt:
 - Onontvankelijke melding: tot maximum een jaar na de melding;
 - Melding met maximum drie contactnames: tot maximum drie jaar na de laatste contactname;
 - Melding met meer dan drie contactnames: tot maximum tien jaar na de afsluiting van het dossier.
 - o De maximale bewaartermijn van tien jaar is noodzakelijk om de meldingen van grensoverschrijdend gedrag op een correcte manier te kunnen aanpakken, om duplicaten te vermijden, “veelmelders” te herkennen en informatie beschikbaar te houden zodat deze indien de melder dit wenst in de toekomst nog kan gebruikt worden. Als voorbeeld denken we hier aan slachtoffers van seksueel ongewenst gedrag. Zij moeten vaak al aanzienlijke hindernissen overwinnen om een melding te maken bij een officiële instantie en een heel traject van empowerment doorlopen voordat ze klaar zijn om naar de organisatie of vermeende pleger te stappen.
- De VTC geeft aan dat persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig moeten worden geactualiseerd en beveelt aan om hierover bepalingen op te nemen.
 - o Deze bepaling is echter al voorzien in artikel 5, 1, d), AVG. De AVG is van toepassing. Het is juridisch-technisch niet aangewezen om regelgeving te herhalen.
- De VTC wijst erop dat er niet in een decretale uitzondering op het strafrechtelijk beroepsgeheim wordt voorzien voor personeelsleden van het agentschap.
 - o Personeelsleden van het agentschap worden gekwalificeerd als medewerkers van organisaties en sectoren die vallen onder de Vlaamse bevoegdheden. Bijgevolg vallen zij onder het toepassingsgebied van artikel 17.
- De VTC merkt op dat het niet duidelijk is of de algemene uitzondering op het strafrechtelijke gesanctioneerde beroepsgeheim enkel de bescherming van de fysieke integriteit of ook de psychische integriteit beoogt.
 - o In artikel 17 van het ontwerpdecreet zal worden opgenomen dat het hier om de bescherming van de fysieke of psychische integriteit gaat. Beide komen dus in aanmerking.
- De VTC beveelt aan de beschermingsmaatregelen van de klokkenluidersregeling te overwegen.
 - o De beschermingsmaatregelen uit de klokkenluidersregeling zullen verder bekeken en gespecificeerd worden.

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna GBA) heeft op haar zitting van 23 februari 2024 advies nr. 21/2024 uitgebracht. Dit advies werd bezorgd op 4 maart 2024. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van de GBA:

- De GBA vraagt om te voorzien in een duidelijke omkadering van het materiële toepassingsgebied.
 - o We zijn ons ervan bewust dat de bevoegdheid van het meldpunt uitgebreid is maar deze ruime bevoegdheid wordt verantwoord en ook afgebakend door de finaliteit van het meldpunt, namelijk de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Grensoverschrijdend gedrag, zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7°, van het ontwerp, maakt altijd een aantasting uit van de integriteit van een persoon. Het recht op eerbiediging van de fysieke en psychische integriteit is een grondrecht dat, onder meer, vervat ligt in artikel 3 van het EU Handvest en artikel 22 van de Grondwet. De doelstelling van het meldpunt om meldingen, op een laagdrempelige wijze, mogelijk te maken in functie van de aanpak van grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse sectoren betreft derhalve de bescherming van een grondrecht.

Het meldpunt kan meldingen ontvangen in alle aangelegenheden die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest vallen.

Artikel 7, lid 3, 4°, van het ontwerp bakent het toepassingsgebied strikt af door te bepalen dat meldingen die buiten de aangelegenheden vallen die tot bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest behoren, niet ontvankelijk zijn. Deze bepaling bevestigt dat het toepassingsgebied van het ontwerp bevoegdheidsconform moet worden gelezen (cf. de afbakening van het Gelijkekansendecreet en de bevoegdheden van het VMRI). Uit deze bepaling volgt dat het meldpunt casus per casus zal moeten controleren of er sprake is van een melding die binnen de Vlaamse bevoegdheden valt, zoals afgebakend in de Grondwet en de Bijzondere Wet tot hervorming der instellingen.

Luidens de Bijzondere Wet tot hervorming der instellingen is de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd voor onder meer sport, cultuur, onderwijs, media, welzijn, gezondheidszorg, Een gelijkaardige omschrijving werd ook opgenomen in andere decreten, onder meer het decreet houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers en het decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme

Ook in het decreet tot oprichting van het Vlaams Mensenrechteninstituut wordt in artikel 6 verwezen naar het beschermen en bevorderen van mensenrechten in alle aangelegenheden die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest vallen. Op die manier sluit de bevoegdheid van het meldpunt AJH aan bij de bevoegdheid van het

VMRI, dit is immers noodzakelijk in het kader van hun samenwerking om uniform te kunnen handelen als Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag.

- De GBA adviseert om in het ontwerpdecreet expliciet te wijzen op het bestaan van een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid.
 - o Artikel 13, §2, van het ontwerpdecreet wordt in deze zin aangepast.
- De GBA beveelt aan om te verduidelijken dat niet systematisch na elke melding een uitgebreide vraagverheldering volgt.
 - o Dit wordt verduidelijkt in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 6.
- De GBA stelt dat de verwijzing naar het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid moet geschrapt worden uit artikel 13, §1, eerste lid, van het ontwerpdecreet.
 - o Artikel 13, §1, eerste lid, van het ontwerpdecreet wordt in deze zin aangepast.
- De GBA wijst erop dat het ontwerp en de Memorie van Toelichting niet verduidelijken waarvoor het Rijksregisternummer of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, gebruikt zullen worden.
 - o Er zullen geen opzoeken worden gedaan op basis van het Rijksregisternummer of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Deze nummers zullen enkel gebruikt worden om dubbele meldingen te detecteren.
- De GBA merkt op dat het onduidelijk is wat wordt bedoeld met "persoonsgegevens die blijken" in artikel 13, §1, lid 1, 4°, 5°, van het ontwerpdecreet.
 - o Artikel 13 van het ontwerpdecreet zal wat categorieën persoonsgegevens betreft, worden aangepast. De categorieën van persoonsgegevens worden meer specifiek opgelijst.
- De GBA raadt af om politionele en gerechtelijke gegevens bij te houden in de vorm van een register.
 - o Het meldpunt zal geen register met politionele en gerechtelijke gegevens bijhouden.
- De GBA adviseert om duidelijk aan te geven wat de categorieën van gegevens zijn die in de twee fases van een melding kunnen zitten en aan te geven dat de tweede fase dient als een controlefase waar alle niet-essentiële gegevens verwijderd worden.
 - o Het meldpunt AJH zal in een eerste fase, bij het binnenkomen van een melding, uitgebreide info kunnen ontvangen om toegankelijkheid te bevorderen. Het is dan ook niet aangewezen om met een standaardformulier te werken. In de tweede fase, na ontvangst van de melding, gaat het meldpunt AJH controleren of er informatie is die niet relevant is. Niet-relevante informatie wordt niet verder bijgehouden.

- De GBA raadt aan om te verduidelijken waar een melding kan gebeuren en onder welke vorm.
 - o Dit wordt verduidelijkt in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 7.
- De GBA merkt op dat binnen een redelijke termijn moet voorzien worden in een overschakeling van SharePoint naar een adequater systeem.
 - o Dossiers worden bijgehouden in Sharepoint, voorzien van beveiligde toegang, in afwachting van een op maat gemaakt registratie- en dossieropvolgsysteem (procedure voor deze overheidsopdracht wordt gestart voorjaar 2024).
- De GBA adviseert om te verduidelijken hoe er wordt omgegaan met telefoongesprekken, chatgesprekken en e-mails.
 - o Telefoongesprekken worden niet opgenomen, een chat of e-mail zelf wordt niet bijgehouden. In het inhoudelijk dossier wordt de inhoud van de melding samengevat. De melder zal hier reeds geïnformeerd worden over de verwerking van gegevens en de wijze waarop de informatie wordt bijgehouden. In het dossier wordt enkel informatie opgenomen die noodzakelijk is voor de opvolging en behandeling van de melding.
- De GBA stelt dat duiding moet gegeven worden rond het meldingsregister alsook moet aangegeven worden of dit gelijk is aan het centraal register.
 - o Zoals hierboven uiteengezet, wordt elke melding geregistreerd in Sharepoint. Sharepoint bevat twee mappen, een met objectieve gegevens en een met inhoudelijke gegevens. Er is geen ander afzonderlijk meldingsregister of centraal register. Ook in het toekomstig systeem dat nog zal worden uitgewerkt, zal slechts één registratiesysteem bestaan.
 - o Gegevens die worden bijgehouden in het kader van beleidsadviezen, worden geanonimiseerd.
- De GBA adviseert een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) uit te voeren.
 - o Het Agentschap Justitie en Handhaving zal een GEB uitvoeren.
- De GBA stelt dat moet worden gespecificeerd of er verschillende categorieën van personen zijn met onderscheiden machtiging en toegang tot het inhoudelijk dossier.
 - o De inhoudelijke dossiers worden toegankelijk gemaakt voor alle medewerkers van het meldpunt AJH. Als er contact wordt opgenomen, moet elke medewerker van het meldpunt AJH immers het dossier kunnen raadplegen, ook in geval van anonieme meldingen.
- De GBA vraagt om de categorieën van betrokkenen in artikel 13, §1, lid 2, verder te specificeren.
 - o Dit is niet mogelijk omdat het niet met zekerheid te stellen is dat een melder steeds een slachtoffer is. De rol van een melder en van andere betrokkenen kan verschillen per melding. Welke gegevens en van wie deze zullen verwerkt worden, is casusafhankelijk. Van

een getuige zal bijvoorbeeld zelden tot nooit persoonlijke informatie worden verwerkt maar de mogelijkheid bestaat wel moest dit in een specifiek dossier toch noodzakelijk zijn om ene getuige bijvoorbeeld terug te kunnen contacteren.

- De GBA raadt aan om in het ontwerpdecreet uitdrukkelijk de mogelijkheid om een anonieme melding te maken, te vermelden en anonieme melding te definiëren.
 - o De mogelijkheid om anoniem te melden alsook de definitie hiervan zal worden toegevoegd aan artikel 6 van het ontwerpdecreet.
- De GBA wenst dat een beschrijving wordt gegeven van hetgeen onder operationele werking valt zoals voorzien in artikel 13, §1, 3° lid, van het ontwerpdecreet.
 - o Onder operationele werking wordt begrepen het uitvoeren van de opdrachten, vermeld in artikel 7, alsook individuele dossierwerking.
- De GBA stelt dat een bepaling moet worden ingevoerd die de verwerkingsverantwoordelijke verplicht om steeds in staat te zijn om het mondeling akkoord te kunnen bewijzen.
 - o De rechtsgrond voor de doorgifte van gegevens is het algemeen belang en niet de toestemming. Het mondeling akkoord van de melder zal gevraagd worden, dit is echter geen toestemming in de zin van de AVG. Er wordt toch tegemoetgekomen aan deze opmerking doordat het akkoord in het dossier genoteerd worden.
- De GBA merkt op dat artikel 13, §1, lid 3, 5°, van het ontwerpdecreet moet worden aangevuld in de zin dat de noodzakelijkheid steeds gemotiveerd moet worden.
 - o Artikel 13, §1, lid 3, 5°, zal niet worden aangevuld. De voorwaarde van noodzakelijkheid is al in dit artikel opgenomen en er zal steeds akkoord van de melder gevraagd worden waarin de noodzakelijkheid zal worden geduid. De noodzakelijkheid ligt vervat in de finaliteit van het meldpunt, het doorlopen van een traject rond meldingen van grensoverschrijdend gedrag. Om deze doelstelling te kunnen verwezenlijken zal noodzakelijke informatie worden doorgegeven om noodzakelijke informatie te kunnen ontvangen.
- De GBA dringt erop aan te verduidelijken welke categorieën van personen de opdrachten vermeld in artikel 8 kunnen uitvoeren.
 - o De dossierbehandelaars, de coördinator en jurist verbonden aan het meldpunt AJH kunnen de opdrachten vermeld in artikel 8 uitoefenen.
- De GBA adviseert om in artikel 10, §2, van het ontwerpdecreet, instemming te vervangen door toestemming.
 - o Artikel 10, §2, wordt aangepast.
- De GBA stelt dat het ontwerpdecreet moet worden aangevuld met de verplichting tot het opstellen van een lijst van de categorieën van personen die toegang hebben tot de gegevens onder artikel 10 AVG.

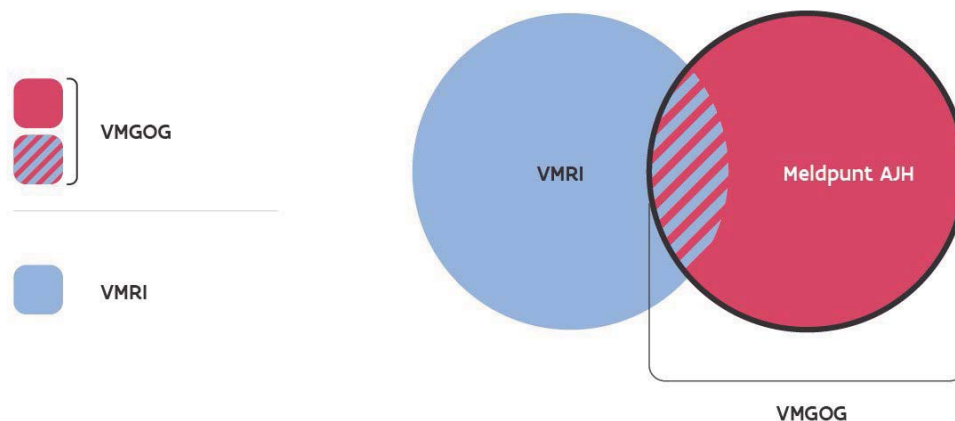
- o Aangezien deze verplichting volgt uit artikel 10, §2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, zal dit niet herhaald worden in het ontwerpdecreet. Het is juridisch-technisch immers niet aangewezen om regelgeving te herhalen.
- De GBA merkt op dat verdere duiding moet worden gegeven bij de draagwijdte van het bemiddelingsgesprek zoals opgenomen in artikel 10, §2.
 - o Het meldpunt AJH biedt geen bemiddelingsgesprekken aan, dit zal gebeuren door het VMRI. Het meldpunt AJH biedt ondersteunende, erkennende en herstelgesprekken aan.
- De GBA vraagt verdere duiding bij de uitzonderingen op het beroepsgeheim, onder meer bij de uitzondering vervat in artikel 17.
 - o Duiding omtrent de uitzonderingen is toegevoegd in de artikelsgewijze toelichting bij de betreffende artikelen. Sowieso zullen uitzonderingen op het beroepsgeheim strikt toegepast worden.
 - o Artikel 17 wordt aangepast met een verzwarend criterium, namelijk de integriteit van een persoon moet in het gedrang zijn om op deze decretale uitzonderingsgrond een beroep te kunnen doen. Onder de algemene opmerkingen werd reeds een voorbeeld gegeven ter verduidelijking.
 - o Noodzakelijke informatie, vermeld in artikel 17, betreft informatie die werkelijk nodig is om het grensoverschrijdend gedrag op een professionele manier aan te pakken.
 - o De algemeen geldende principes rond minderjarigheid worden door het meldpunt toegepast. De regels rond wilsbekwaamheid en ouderlijk gezag worden in acht genomen.
Een minderjarige kan een melding maken bij het meldpunt. Ook hier zijn de dossierbehandelaars gebonden door het beroepsgeheim maar zullen ze zoveel mogelijk proberen de minderjarige aan te zetten om in gesprek te gaan met zijn/haar ouders.
 - o De gevallen waarin een kennisgeving gebeurt en er dus een uitzondering op het beroepsgeheim, met akkoord van de melder, plaatsvindt, zijn toegevoegd in de tekst.
- De GBA stelt zich vragen bij het samenwerkingsprotocol en beveelt het gebruik van een verwerkingsovereenkomst aan voor hetgeen onder de gezamenlijke bevoegdheid valt van het VMRI en het AJH.
 - o Met het samenwerkingsprotocol wordt geen privacyprotocol beoogd, wel een algemeen samenwerkingsprotocol.
 - o Er zal eveneens een gezamenlijke verwerkingsovereenkomst worden afgesloten.
- De GBA merkt op dat moet voorzien worden in een passend kader voor de doorgifte van gegevens zoals volgt uit art. 10, § 1, eerste en tweede lid, van het ontwerpdecreet.
 - o In artikel 13, §1, derde lid, wordt punt 6° toegevoegd om de doorgifte van artikel 10, §1, eerste en tweede lid, te kaderen.

- De GBA verzoekt om te verduidelijken wat wordt bedoeld met “bepaalde acties te ondernemen met betrekking tot de melding van grensoverschrijdend gedrag” in artikel 10, §1, lid 2.
 - o Een voorbeeld wordt opgenomen bij de artikelsgewijze bespreking bij artikel 10.
- De GBA heeft opmerkingen met betrekking tot de bewaartermijn.
 - o Hiervoor wordt verwezen naar de bespreking hierover onder opmerkingen VTC.
- De GBA stelt zich vragen bij de intentie om ‘veelmelders’ te herkennen.
 - o Het is niet de bedoeling om melders te categoriseren of te profileren. Er zijn melders die alle mogelijke hulplijnen benaderen, maar zelden een antwoord vinden dat voor hen passend lijkt. Het is van belang om hierop voorbereid te zijn en hierop te anticiperen.
- De GBA merkt op dat moet voorzien worden in een afgemeten privacyverklaring aan de diverse leeftijdscategorieën en dat een twee-stap procedure moet ingevoerd worden.
 - o De melder of personen die betrokkenheid vertonen met de context van het grensoverschrijdend gedrag en over wie de persoonsgegevens worden verwerkt, hebben recht op informatie. Binnen het meldpunt AJH wordt volgende aanpak gehanteerd:
 - De privacyverklaring wordt via de website van het Meldpunt actief publiek gemaakt;
 - Er wordt op de chat site verwezen naar de privacyverklaring;
 - E-mails vanuit zowel de generieke mailbox als vanuit de persoonlijke mailbox van de dossierbehandelaars bevatten een disclaimer.
 - o Er zal verder rekening worden gehouden met de opmerkingen rond transparantieverplichting en de twee-stap procedure zal gevolgd worden.
- De GBA adviseert een motivering aangaande beslissingen over de inzage te voorzien en verdere duiding te geven over “passende maatregelen”.
 - o Dit wordt verduidelijkt in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 15 van het ontwerpdecreet.

Op 19 februari 2024 verstrekten het VMRI haar advies nr.1 van 2024. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van het VMRI:

- Het VMRI merkt op dat de gebruikte terminologie (i.c. “discriminerende intimidatie” en “ongewenst seksueel gedrag”) aanleiding kan geven tot verwarring en de precieze afbakening van taken en rollen bemoeilijkt
 - o De begrippen ‘discriminerende intimidatie’ en ‘ongewenst seksueel gedrag’ worden in artikel 2 aangepast in ‘intimidatie’ en ‘seksuele intimidatie’. In de artikelsgewijze bespreking bij artikel 2 wordt verduidelijkt dat met seksuele intimidatie ongewenst seksueel gedrag wordt bedoeld.

- Het VMRI geeft aan dat het ontwerp niet mag leiden tot een beperking (of uitholling) van haar huidige bevoegdheden en derhalve de complementariteit van de dienstverlening en het gezamenlijk aanbod aan burgers duidelijker te verankeren alsook samenwerking inzake overlappende bevoegdheden niet te verplichten, maar als doelstelling voorop te stellen.
 - o Het VMRI gaat er verkeerdelijk van uit dat ook het meldpunt AJH over eigen bevoegdheden beschikt, die onafhankelijk van het VMGOG kunnen worden uitgeoefend. Het meldpunt AJH handelt echter steeds binnen het VMGOG, niet erbuiten. Hieronder wordt ter verduidelijking de structuur visueel voorgesteld.

- o Het VMRI en het meldpunt AJH organiseren samen de front- en back office, dit om zo laagdrempelig mogelijk te zijn naar melders toe.^o De complementariteit van de dienstverlening is reeds duidelijk verankerd in artikel 3 van het ontwerpdecreet.
- Het VMRI is van mening dat het niet mogelijk is om geanonimiseerde gegevens over te maken wanneer dit dient te gebeuren inclusief het profiel van de melder.
 - o Er zal worden gerapporteerd over profielen van melders om in kaart te brengen welke doelgroepen wel en niet bereikt worden, geenszins over specifiek te identificeren melders.
- Het VMRI stelt dat bijkomende verplichtingen tot het delen van gegevens of rapportering aan de uitvoerende macht een risico inhouden van beperking van de haar onafhankelijkheid.
 - o Conform de Principes van Parijs heeft een VMRI ook een belangrijke beleidsadviserende rol. Zoals ook in artikelsgewijze toelichting is bepaald, komt het aan het VMRI toe om te oordelen wanneer dit relevant is. De onafhankelijkheid van het VMRI wordt derhalve gevrijwaard.

- Het VMRI adviseert om te verduidelijken hoe de opvolging en ondersteuning van organisaties door het meldpunt AJH verschilt van de promotionele taak inzake educatie en vorming door het VMRI.
 - o Het meldpunt AJH zal geen opleidingen geven rond het omgaan met grensoverschrijdend gedrag binnen organisaties.
- Het VMRI wijst erop dat meer aandacht moet besteed worden aan de problematiek van toegankelijkheid voor personen met een handicap.
 - o Medewerkers zullen getraind worden met betrekking tot de toegankelijkheid voor mensen met een handicap. Dit immers is van vitaal belang om inclusie te bevorderen en om ervoor te zorgen dat alle individuen gelijke kansen krijgen.
 - o In artikel 3 van het ontwerpdecreet wordt bepaald dat er wordt ingezet op maximale toegankelijkheid door kosteloos elke melding te behandelen, aan elke melder kosteloos alle redelijke en gepaste materiële bijstand aan te bieden en te waken over fysieke en digitale toegankelijkheid.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Alle artikelen hebben zowel betrekking op gemeenschapsaangelegenheden als op gewestaangelegenheden aangezien alle artikelen van toepassing zijn op organisaties en sectoren die onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse Gemeenschap dan wel het Vlaamse Gewest.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

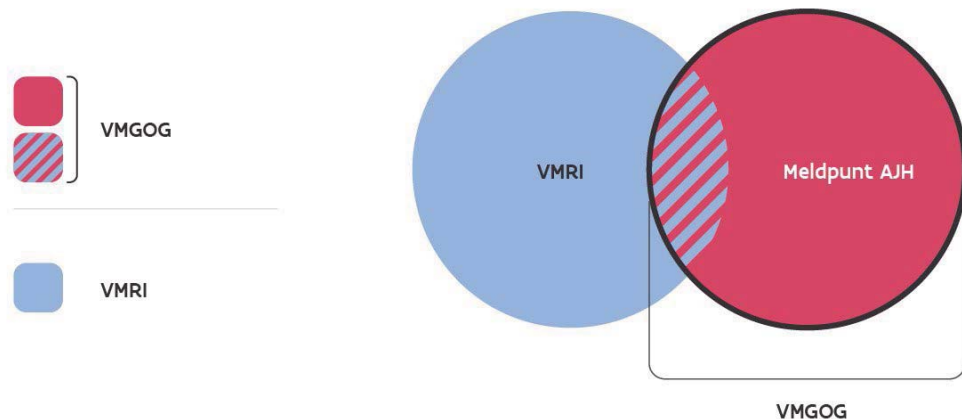
Dit artikel somt een aantal definities op. Aan de hand van deze definities wordt – deels – het toepassingsgebied van het meldpunt omschreven.

In punt 7° wordt grensoverschrijdend gedrag gedefinieerd. De hier gehanteerde definitie van grensoverschrijdend gedrag sluit aan bij de definitie gehanteerd in de federale wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (BS 18.9.1996) en bij de definitie die zal gehanteerd worden in het toekomstig decreet over grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs.

In punt 9° wordt het meldpunt AJH (Agentschap Justitie en Handhaving) beschreven. Het gaat om een werking ingebed binnen de afdeling Gendergerelateerd Geweld van het Agentschap Justitie en Handhaving. Het is belangrijk om te benadrukken dat dit geen op zich staande toegangspoort is. Er is één toegangspoort of frontoffice tot het Vlaams Meldpunt voor

Grensoverschrijdend Gedrag. In de backoffice werken het meldpunt AJH en het VMRI samen om de meldingen te behandelen.

Juridisch wordt dit zo benoemd om te kunnen verduidelijken dat het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag een samenwerking tussen het AJH en het VMRI is, maar het meldpunt AJH bestaat enkel als onderdeel van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag. In de praktijk bestaan er dus geen twee afzonderlijke meldpunten noch toegangspoorten voor het Vlaams Meldpunt.

In punt 10° wordt seksuele intimidatie gedefinieerd, dit betreft de meer algemeen gebruikte bewoording seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het begrip seksuele intimidatie wordt gebruikt aangezien dit begrip reeds wordt bepaald in het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid (verder: het Gelijkekansendecreet). Volgens artikel 17, §2, van het Gelijkekansendecreet is er sprake van seksuele intimidatie als zich enige vorm van ongewenst verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag met een seksuele connotatie voordoet, met als doel of gevolg dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast, in het bijzonder als een dreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsbare situatie wordt gecreëerd.

In punt 11° wordt pesterijen gedefinieerd. Ook machtsmisbruik en toxisch leiderschap kunnen onder deze definitie vallen. Ook in discriminerende intimidatie, gedefinieerd in punt 5°, en ongewenst seksueel gedrag, gedefinieerd in punt 10°, kunnen elementen van toxisch leiderschap en machtsmisbruik aanwezig zijn. Pesterijen kunnen als intimidatie gekwalificeerd worden als er een beschermd kenmerk in het geding is.

Er is immers sprake van intimidatie conform artikel 17, §1, van het Gelijkekansendecreet in geval van ongewenst gedrag dat verband houdt met een of meer van de beschermde kenmerken en dat tot doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast en een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd.

Artikel 3

Artikel 3 bepaalt dat een onafhankelijk Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag wordt opgericht als zijnde een structurele samenwerking tussen het VMRI en het meldpunt AJH.

Het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag is geen op zich staand meldpunt, maar ontstaat vanuit een samenwerking tussen het meldpunt AJH en het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI). Deze samenwerking is noodzakelijk omdat beide instanties, weliswaar vanuit een andere invalshoek, bevoegd zijn voor meldingen van grensoverschrijdend gedrag. Voor het VMRI gaat het dan meer concreet over de bevoegdheid voor meldingen over feiten van discriminerende en seksuele intimidatie die zich minder dan 5 jaar geleden hebben voorgedaan. Hoewel het meldpunt AJH en het VMRI een ander dienstverleningsaanbod hebben, bestaat er qua toepassingsgebied wel een overlap. Om te vermijden dat slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag van het kastje naar de muur worden gestuurd, beslisten het Agentschap Justitie en Handhaving en het VMRI om de krachten te bundelen en een gezamenlijk Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag op te richten, met één toegangspoort voor de burger.

Bepaalde meldingen zullen dus ook zowel door het meldpunt AJH als het VMRI kunnen worden behandeld. Maar voor de burger bestaat er slechts één toegangspoort tot het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag en zal die de werking ook als één traject ervaren. De burger zal dus enkel het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag kennen, en niet het achterliggende meldpunt AJH, dat juridisch wel noodzakelijk is, bv. met het oog op de verwerking van persoonsgegevens. Een samenwerkingsprotocol tussen AJH en het VMRI zal de nadere afspraken bepalen.

Meldingen kunnen dus onder de bevoegdheid van zowel het VMRI als het meldpunt AJH vallen. In onderling overleg met de melder wordt beoordeeld of het wenselijk is of een melding al dan niet door beide wordt behandeld. Dit kan er bijvoorbeeld toe leiden dat er een bemiddelingstraject bij het VMRI loopt en gelijktijdig een traject met het oog op ondersteuning en erkenning bij het meldpunt AJH wordt gevolgd.

Als een dossier door beide behandeld wordt, geven beide organisaties inzage in mekaars dossier en stemmen met het oog op een efficiënte aanpak op regelmatige basis af.

Als een melding enkel onder de bevoegdheid van een van beide valt, wordt de melding intern doorgestuurd. Dit alles ten voordele van de melder, die in praktijk slechts één traject hoeft te doorlopen en niet opnieuw een melding moet doen.

Het aanbod van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag is maximaal toegankelijk door kosteloos elke melding te behandelen, aan elke melder kosteloos alle redelijke en gepaste materiële bijstand aan te bieden en te waken over fysieke en digitale toegankelijkheid. Gepaste materiële bijstand is zeer persoonsafhankelijk. Het komt het Vlaams Meldpunt toe om te beoordelen welke bijstand redelijk en gepast is. Er kan daarbij gedacht worden aan bijstand door een gebarentolk voor een partij met een auditieve beperking, of hulp bij vervoer voor een partij met een mobiliteitsbeperking,... De onafhankelijkheid van het Vlaams

Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag wordt gegarandeerd door het feit dat zowel het VMRI als het meldpunt AJH beiden decretaal als onafhankelijk worden benoemd.

De doelstelling van het meldpunt is om, binnen de opdrachten van het meldpunt, de aanpak van grensoverschrijdend gedrag in Vlaanderen te verbeteren. Dit houdt in zowel meldingen behandelen als aan de slag gaan met de sectoren zodat daar ook meldingen op laagdrempelige wijze mogelijk worden. Het is echter niet de bedoeling om de reeds bestaande interne meldpunten te vervangen. Het meldpunt betreft een aanvullend aanbod voor organisaties en sectoren waar bijvoorbeeld dergelijk meldpunt niet bestaat of waar slachtoffers geen vertrouwen hebben in het interne meldpunt. Het meldpunt zet in op samenwerking en maximale complementariteit met al het reeds bestaande aanbod in het Vlaamse landschap rond grensoverschrijdend gedrag. Om die samenwerking verder vorm te geven kunnen samenwerkingsprotocollen worden afgesloten. In die protocollen kunnen bijvoorbeeld afspraken worden gemaakt rond doorverwijzing, centrale registratie van meldingen, het afstemmen van de procedures en informatie-uitwisseling. Deze protocollen bevatten ook afspraken met betrekking tot de afstemming tussen het meldpunt AJH en het VMRI wanneer er een beleidsadvies verstrekt wordt door één van beide namens het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag.

Artikel 4

Artikel 4 handelt over de gezamenlijke rapportering door het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, dit om een gericht beleid inzake grensoverschrijdend gedrag te kunnen voeren en de aanpak van grensoverschrijdend gedrag structureel te verbeteren.

De informatie in de rapporten betreffen geanonimiseerde gegevens en hebben onder meer betrekking op het profiel van de melder, dit om onder andere in kaart te brengen welke doelgroep wordt bereikt en welke niet, zodat indien nodig de aanpak van het meldpunt kan worden bijgestuurd.

De rapporten zijn openbare documenten en kunnen derhalve aan, bijvoorbeeld, lokale besturen worden bezorgd.

Artikel 5

Vanaf artikel 5 wordt de juridische basis gelegd voor het onderdeel van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag dat binnen het Agentschap Justitie en Handhaving wordt ingebed. Het meldpunt AJH is een onderdeel van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag binnen AJH en bestaat dus niet als afzonderlijk meldpunt noch aanspreekpunt, maar zal louter en alleen als onderdeel van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag handelen. Op die manier wordt gegarandeerd dat er één toegangspoort is en zullen melders niet telkens opnieuw moeten worden doorverwezen.

De onafhankelijkheid van het meldpunt en het beroepsgeheim van de medewerkers van het meldpunt AJH leiden er toe dat de medewerkers van het meldpunt AJH met betrekking tot individuele dossiers geen instructies krijgen, noch van de minister die functioneel bevoegd is voor het meldpunt AJH, noch van de

Vlaamse Regering, van het Vlaams Parlement of van een andere bestuurlijke of particuliere entiteit en dit noch op directe noch op indirecte wijze.

Het meldpunt AJH is toegankelijk voor personen met een melding over grensoverschrijdend gedrag in alle aangelegenheden die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest vallen en daarvan melding doen bij het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag. Het meldpunt richt zich in eerste instantie tot slachtoffers, maar de toegang is daar niet toe beperkt. In principe kunnen ook verwanten, getuigen, derden en organisaties en zelfs plegers een melding doen omtrent grensoverschrijdend gedrag.

Het is niet noodzakelijk dat het grensoverschrijdend gedrag in het kader van een organisatie wordt gesteld, het is voldoende dat er een rechtstreekse link is met een bepaalde sector of organisatie. Op die manier wordt grensoverschrijdend gedrag door bijvoorbeeld een freelance fotograaf of door een student op kot niet uitgesloten bij het toepassingsgebied van het decreet.

Organisaties is een ruim begrip waarmee ook ondernemingen, instellingen, voorzieningen,... worden gevat.

Het toepassingsgebied van het meldpunt AJH is bewust ruim omschreven. Aangezien het meldpunt net maximaal complementair aan bestaande meldpunten en initiatieven wil werken, moet voorkomen worden dat er opnieuw leemten gecreëerd worden. Dat wil echter niet zeggen dat er op basis van elke melding automatisch een volledig traject zal worden gestart. Een warme doorverwijzing is, na een vraag- en aanbodverheldering, ook mogelijk. Als de melder dit wenst, kan hij/zij warm worden toegeleid naar een passend aanbod zoals een CAW, lotgenotengroep, politie,... Afhankelijk van de noden van de melder worden de contactgegevens van relevante diensten bezorgd aan de melder, kan de dossierbehandelaar een afspraak maken voor de melder bij de dienst waarnaar verwezen wordt of kan gevraagd worden aan de dienst waarnaar verwezen wordt om actief contact te nemen met de melder.

Artikel 6

Artikel 6 bepaalt de werkingsprincipes van het meldpunt AJH.

Interne meldpunten worden door melders vaak ervaren als minder onafhankelijk. Er kunnen bij de behandeling van een melding door een intern meldpunt namelijk andere belangen dan die van de melder spelen, bijvoorbeeld die van de organisatie of personen met veel invloed in de organisatie. Vandaar de nood aan een onafhankelijk meldpunt. Het meldpunt en haar personeel heeft een sectoronafhankelijke en sectoroverschrijdende bevoegdheid.

Het meldpunt vertrekt vanuit de noden van de melder. Het aanbod verloopt vraaggestuurd, op maat en op het tempo van de melder. Indien de melding bij de eerste contactname ontvankelijk lijkt, volgt een uitgebreide vraagverheldering. Op basis van de specifieke vragen van een melder wordt het passende aanbod besproken met de melder. Samen met de melder wordt een actieplan opgemaakt en wordt beslist welk aanbod het best een antwoord kan bieden op de vragen van

de melder. Dat kan een aanbod zijn dat door het meldpunt wordt geboden, maar evenzeer een extern aanbod of een combinatie van beide.

Aangezien het meldpunt vertrekt vanuit de noden van de melder en zo laagdrempelig mogelijk wil zijn, kan een melder ook anoniem melden. Anonimiteit wordt gerespecteerd, maar gaat wel gepaard met een beperking van de mogelijkheden in het aanbod. Om te kunnen bemiddelen bijvoorbeeld, is het noodzakelijk dat de identiteit van het slachtoffer bekend is. Het is immers de bedoeling om in overleg te treden met de pleger of organisatie waar het gedrag heeft plaatsgevonden.

De veiligheid van de slachtoffers of potentiële slachtoffers staat centraal. Als een (potentieel) slachtoffer actueel en/of acuut gevaar loopt, kan het meldpunt acties ondernemen, door bijvoorbeeld politie in te schakelen of een organisatie (al dan niet anoniem) op de hoogte te brengen van de melding. Ook als er kans is dat er in de toekomst andere personen slachtoffer kunnen worden van eenzelfde vermeende pleger of eenzelfde situatie, kan het meldpunt acties ondernemen, dit steeds conform bestaande meldrechten (bv. artikel 458bis Sw. of de noodtoestand) en de hulpverleningsplicht (o.b.v. artikel 422bis Sw.).

Het aanbod van het meldpunt is aanvullend bij het reeds bestaande aanbod van bijvoorbeeld hulpverlening, hulplijnen, koepelorganisaties, inspectiediensten, openbare instellingen, mensenrechteninstellingen en interne meldpunten. Het is de bedoeling om maximaal complementair te zijn en elkaars aanbod aan te vullen. Hiervoor worden de nodige samenwerkingsafspraken gemaakt. Het is dan ook niet de bedoeling om de reeds bestaande interne meldpunten te vervangen, deze verzekeren immers de laagdrempeligheid voor slachtoffers. Het meldpunt zal de melder gericht verwijzen naar een intern meldpunt als dat aangewezen is én als de melder hiermee akkoord gaat. Het meldpunt kan ondersteunend optreden bij een verwijzing en de sectorspecifieke trajecten ook opvolgen. Ook naar hulpverlening en/of hulplijnen wordt doorverwezen indien dat aangewezen is, wanneer de melder bijvoorbeeld nood hebben aan een langdurig therapeutisch traject. Omgekeerd kunnen hulpverlening en hulplijnen ook doorverwijzen naar het meldpunt wanneer ze bijvoorbeeld geconfronteerd worden met een slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag dat nood heeft aan een gesprek met de organisatie waar het gedrag gepleegd is.

Artikel 7

In artikel 7 worden de minimale opdrachten van het meldpunt AJH opgesomd.

De eerste opdracht betreft het individueel aanbod naar de individuele melder toe. Deze opdracht omvat 7 deelopdrachten die in het tweede lid worden toegelicht. Deze deelopdrachten vormen een overzicht van alle mogelijke dienstverlening die aangeboden kan worden door het meldpunt AJH. In de praktijk wordt samen met de melder gekeken welke dienstverlening het best tegemoet komt aan de noden van de melder. Daarbij wordt ook gekeken naar dienstverlening van andere organisaties.

De deelopdrachten worden lineair en consecutief voorgesteld. In de praktijk verloopt het aanbod uiteraard eerder circulair. Zo kan in één gesprek bijvoorbeeld

zowel vraagverheldering, aanbodverheldering als ondersteuning en erkenning zitten.

Vraagverheldering beoogt het verhaal van de melder, de vragen, de verwachtingen en de stappen die de melder al zette, zo uitgebreid mogelijk in beeld te brengen.

Het verhelderen van het aanbod brengt de mogelijke vervolgstappen en het passende aanbod in kaart (ook het aanbod van andere diensten) en houdt ook in dat samen met de melder wordt besproken welke stappen de melder verder wil zetten.

Het bieden van een ondersteunend en erkennend gesprek beoogt de melder op verhaal te laten komen, en te ordenen of herordenen wat er gebeurd is. Via deze gesprekken wordt erkenning gegeven voor wat gebeurd is, wordt psychische ondersteuning geboden en kunnen mogelijke andere oplossingen besproken worden.

Het bieden van ondersteuning en/of opvolging van een melding en de daaropvolgende procedure binnen een specifieke sector of organisatie, betreft in eerste instantie een begeleiding van de individuele melder. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat er wel een sectorspecifieke procedure bestaat, maar dat de melder die niet kent of dat er al zo een procedure loopt maar dat de melder niet tevreden is van het verloop ervan. Vanuit het meldpunt kan de melder, als die dat wenst, dan ondersteund worden in het verder verloop van het traject. Alles verloopt op maat en op het tempo van de melder.

Het bieden van warme doorverwijzing houdt in dat wanneer een ander aanbod beter aansluit bij de vraag van de melder en als de melder hiermee akkoord gaat, hij/zij kan worden toegeleid naar een passend hulpaanbod zoals een CAW, lotgenotengroep, politie,... Afhankelijk van de noden van de melder worden contactgegevens bezorgd aan de melder, kan de dossierbehandelaar een afspraak maken voor de melder bij de dienst waarnaar verwezen wordt of kan gevraagd worden aan de dienst waarnaar verwezen wordt om actief contact te nemen met de melder. Mits uitdrukkelijke toestemming van de melder kan info-overdracht plaatsvinden zodat de melder niet alles opnieuw moet vertellen.

Er kan een kortdurend psychologisch ondersteunend traject worden aangeboden. Dit houdt in dat tijdens het verhelderen van de vraag, het aanbod en het doorlopen van een ondersteunend traject bij het meldpunt professionele, kortdurende en generalistische psychologische hulp kan geboden worden bij lichte tot matig ernstige klachten met oog op de-escalatie.

Via het juridisch consult zal bekeken worden of en welke mogelijkheden er zijn op het vlak van gerechtelijke en/of tuchtrechtelijke procedures, zonder de rol van advocaat op te nemen.

Via een herstelgesprek kan een slachtoffer in een vertrouwelijke sfeer met de betrokkenen (vermeende pleger, betrokken organisatie) in dialoog gaan. Via de methodiek van herstelgericht bemiddelen wordt een persoonlijk en/of professioneel herstel beoogd.

Een melding kan op dit ogenblik gebeuren via e-mail, via chat en via een telefonische oproep.

In artikel 7 wordt verder bepaald wanneer een melding onontvankelijk is. De melder zal in dit geval warm worden doorverwezen zodat hij niet in de kou blijft staan.

De tweede opdracht betreft het verstrekken van beleidsadviezen aan en opvolgen en ondersteunen van organisaties die betrokken zijn bij meldingen van grensoverschrijdend gedrag, dit op basis van expertise en casusbehandeling. Zo kan het meldpunt een organisatie bijvoorbeeld ondersteunen in het uitwerken, implementeren en bijsturen van een integriteitsbeleid.

Hiermee worden zowel algemene adviezen bedoeld die naar alle gelijkaardige organisaties en in kopie aan de bevoegde administraties en minister worden rondgestuurd, als specifieke adviezen aan de in een melding betrokken organisatie over haar beleid rond grensoverschrijdend gedrag en de sectorspecifieke procedures. Een beleidsadvies bevat geen inhoudelijke aanbeveling over een concreet dossier en is derhalve geen voorafname op een eventuele schuldvraag maar zal bijvoorbeeld ingaan op procedurele problemen bij de werking van een intern meldpunt.

De coördinator is bevoegd voor de inhoud van de beleidsadviezen die door het meldpunt AJH verstrekt worden waardoor de onafhankelijkheid van de beleidsadviezen wordt verzekerd. Conform artikel 3 worden er afspraken gemaakt met het Vlaams Mensenrechteninstituut wanneer het meldpunt AJH een beleidsadvies verstrekt namens het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag.

Artikel 8

Een maximale toegang tot informatie is noodzakelijk voor het meldpunt om haar bevoegdheden te kunnen uitoefenen. Naar analogie met het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut vertaalt dit artikel deze vereiste door te voorzien dat het meldpunt in het kader van haar bevoegdheden, mits instemming van de melder, personen kan horen en alle nodige informatie en documentatie kan inwinnen voor zover dat redelijkerwijze nodig is om haar bevoegdheden uit te oefenen.

Het meldpunt kan ter plaatse gaan bij overheden, openbare instellingen en organisaties.

Deze personen die gevraagd worden informatie en documentatie over te leggen zijn ten aanzien van het meldpunt ontheven van hun plicht tot geheimhouding in verband met feiten waarvan zij kennis hebben en gegevens waarover zij beschikken door hun staat of beroep, met uitzondering van die welke door het medisch geheim beschermd.

Deze bepaling heeft geen impact op de reeds bestaande concepten zoals het gedeeld beroepsgeheim, de noodtoestand en het gezamenlijk beroepsgeheim. Deze blijven van toepassing.

Voor bepaalde sectoren, zoals de zorg- en welzijnssector, bestaan er inspectiediensten. De Vlaamse Regering kan bepalen hoe de samenwerking met betrekking tot het inwinnen van informatie met de betreffende inspectiediensten kan verlopen.

Artikel 9

Artikel 9, eerste lid regelt het bezorgen van beleidsadviezen zoals voorzien in artikel 7, eerste lid, 2°. De beleidsadviezen moeten schriftelijk worden bezorgd aan de organisatie in kwestie. Dit kan eventueel via e-mail. In dat geval zal het aangewezen zijn om met ontvangstbevestiging te werken zodat de datum van ontvangst van het advies vaststaat. In bepaalde gevallen, bijvoorbeeld indien het een zwaarwichtig advies betreft, kan overwogen worden om het advies aangetekend te versturen met het oog op het vaststellen van de datum.

Een kopie van het advies wordt bezorgd aan de administratie en de minister bevoegd voor het beleidsdomein waar de betreffende organisatie onder valt. Individuele casussen vallen onder het beroepsgeheim en worden bijgevolg niet bezorgd aan leden van de Vlaamse Regering.

Na een termijn van één jaar na ontvangst van het beleidsadvies, vermeld in het eerste lid, rapporteert de organisatie aan het meldpunt AJH en in kopie aan de administratie en de minister die bevoegd is voor het beleidsdomein waar de organisatie in kwestie onder valt, over de wijze waarop ze aan het beleidsadvies zijn tegemoetgekomen.

Voor bepaalde sectoren, zoals de zorg- en welzijnssector, bestaan er inspectiediensten. De Vlaamse Regering kan bepalen hoe de samenwerking rond de werking van deze beleidsadviezen met de betreffende inspectiediensten kan verlopen.

Artikel 10

In artikel 10, §1 worden de mogelijkheden benoemd wanneer er reeds een traject loopt bij een andere instantie. Zeker indien er reeds een strafrechtelijk onderzoek loopt, is het belangrijk om de rollen van de verschillende betrokkenen duidelijk af te bakenen.

Om overlappende trajecten te vermijden, zal het meldpunt AJH steeds in de mate van het mogelijke nagaan of er reeds een traject lopende is bij een andere instantie. Als dat het geval is, zal het meldpunt AJH er vanuit het beginsel van complementariteit, over moeten waken dat zij geen aanbod doet naar de melder waarvoor de andere instantie reeds een aanbod doet. Het meldpunt AJH zal wel nog steeds haar opdrachten kunnen uitvoeren waarvoor die andere instantie niet bevoegd is. Indien er bijvoorbeeld reeds een tuchtprocedure loopt bij een tuchtorgaan, zal het meldpunt AJH wel nog steeds een ondersteunend of erkennend gesprek met de melder kunnen voeren. Het tuchtorgaan zal immers niet instaan voor dergelijke gesprekken.

Het meldpunt AJH zal in de mate van het mogelijke eveneens nagaan of er reeds een afgesloten traject is bij een andere instantie. Het is immers bijvoorbeeld niet de bedoeling om met haar werking in te gaan tegen afgesloten dadingen aangezien

een dading impliceert dat er een akkoord is bereikt tussen partijen dat partijen op definitieve wijze bindt. De mogelijkheden van het meldpunt AJH worden wanneer er een dading werd afgesloten dan ook mede bepaald door de inhoud hiervan

Bij een reeds lopend strafrechtelijk onderzoek is terughoudendheid van het meldpunt aangewezen. Acties, met uitzondering van acties naar de melder toe, zoals bijvoorbeeld een organisatie op de hoogte brengen, zullen met akkoord van de melder, worden afgestemd met het openbaar ministerie. Het meldpunt wil immers niet interfereren in een onderzoek. Zo zullen er bijvoorbeeld geen herstelgesprekken worden opgestart met een vermeende pleger. Ondersteunende gesprekken zijn wel mogelijk. Daarbij is immers geen contact met de organisatie en/of vermeende pleger en dus geen interferentie met een strafrechtelijk onderzoek.

Als het slachtoffer dit wenst, zal in geval van een lopend strafrechtelijk onderzoek of een lopende strafrechtelijke procedure Moderator vzw worden ingeschakeld voor gerechtelijke bemiddeling. Moderator vzw is immers door de federale minister van Justitie erkend als bemiddelaar in het kader van slachtoffer-dader bemiddeling op basis van artikel 554, §1 van het Wetboek van Strafvordering. Moderator vzw wordt hiertoe gesubsidieerd door de Vlaamse overheid op basis van het Besluit van de Vlaamse Regering van 15 februari 2019. Op die manier werken het meldpunt en Moderator vzw op complementaire wijze.

Wanneer er geen strafrechtelijk onderzoek of strafrechtelijke procedure lopende is, zullen de herstelgesprekken door de dossierbehandelaars van het meldpunt worden opgenomen. Er is dan ook geen sprake van enige overlapping tussen het meldpunt en Moderator vzw.

Alle documentatie in het kader van herstel- of bemiddelingsgesprekken is vertrouwelijk. Zo wordt een veilige ruimte gecreëerd om te spreken over de feiten en de gevolgen ervan.

Artikel 11

Om een sterk beleid inzake grensoverschrijdend gedrag te kunnen voeren, is informatie vanuit het meldpunt AJH onontbeerlijk. Het meldpunt AJH zal namelijk over veel informatie omtrent grensoverschrijdend gedrag beschikken en is derhalve ideaal geplaatst om beleidsaanbevelingen hieromtrent te doen. Daarom wordt in artikel 11 de verplichting ingeschreven om jaarlijks een rapport met beleidsaanbevelingen te bezorgen aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

Omwille van de onafhankelijkheid van het VMRI zullen het meldpunt AJH en het VMRI niet systematisch gezamenlijk beleidsaanbevelingen doen. Dit artikel creëert de mogelijkheid voor het meldpunt AJH om beleidsaanbevelingen te doen, maar sluit niet uit dat beleidsaanbevelingen ook gezamenlijk kunnen worden uitgebracht.

Concrete afspraken hieromtrent kunnen verder worden uitgewerkt in een samenwerkingsprotocol.

Artikel 12

Artikel 12 voorziet de mogelijkheid voor het meldpunt AJH om met vrijwilligers te werken.

Artikel 13

In het kader van de werking van het meldpunt AJH zullen er persoonsgegevens worden verwerkt. Dit artikel biedt onder meer een rechtsgrond voor de personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving om persoonsgegevens te mogen verwerken. De finaliteit van de verwerking van de persoonsgegevens wordt bepaald, met name de realisatie van de doelstelling van het meldpunt. Enkel voor zover het noodzakelijk is om deze te realiseren, kunnen persoonsgegevens worden verwerkt.

Daarnaast worden ook de types persoonsgegevens opgelijst, die binnen het meldpunt kunnen worden verwerkt de personen waarvan deze gegevens kunnen worden verwerkt en worden ook de wijzen bepaald waarop de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt.

De rechtmatigheidsgronden van de verwerking van persoonsgegevens worden geschraapt in artikel 13 van het ontwerpdecreet gelet op het advies van de Raad van State met betrekking tot het ontwerpdecreet tot oprichting en regeling van de Veilige Huizen maar worden hieronder wel opgesomd, met name:

- De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 13, §1, eerste lid, gebeurt conform artikel 6, eerste lid, e) van de AVG: de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;
- De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, kan ook de verwerking omvatten van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, eerste lid, g) van de AVG: de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang;

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, kan ook de verwerking omvatten van persoonsgegevens als vermeld in artikel 10 van de AVG: persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen mogen op grond van artikel 6, lid 1, alleen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.

Dat er sprake is van (zwaarwegend) algemeen belang is duidelijk op basis van de finaliteit van het meldpunt, met name het beschermen van slachtoffers en potentiële slachtoffers en het bevorderen van persoonlijk en professioneel herstel van melders.

Het Agentschap Justitie en Handhaving treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens binnen het meldpunt AJH.

Het Agentschap Justitie en Handhaving en het VMRI treden op als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken als vermeld in artikel 26 van de algemene verordening gegevensbescherming voor verwerkingen die onder hun gezamenlijke bevoegdheid vallen bij de uitvoering van hun taken als VMGOG.

De regels omtrent de bewaring van de persoonsgegevens worden vastgelegd. Sowieso geldt het principe van de minimale gegevensverwerking, waardoor persoonsgegevens niet langer dan noodzakelijk mogen worden bewaard. De maximale bewaartermijn wordt bepaald afhankelijk van de melding. Is deze onontvankelijk, dan worden de gegevens maximaal bewaard tot een jaar na ontvangst van de melding. Bij een melding met maximum drie contacten worden de gegevens maximaal bewaard tot drie jaar na de laatste contactname en de maximale bewaartermijn bij een melding met meer dan drie contactnames en derhalve een inhoudelijk traject wordt vastgelegd op tien jaar vanaf het afsluiten van het dossier. Deze bewaartermijn is noodzakelijk zodat er gedurende tien jaar na het afsluiten van het dossier nog inzage kan zijn in het dossier wanneer er bijvoorbeeld nieuwe meldingen over eenzelfde organisatie/persoon binnenkomen of indien de melder nieuwe feiten wil melden of zijn/haar dossier wil inkijken in het kader van verdere gerechtelijke of tuchtprocedures.

Met het oog op rapportering kunnen dossiers geanonimiseerd worden. Het is immers interessant om in het kader van beleidsondersteuning te beschikken over bijvoorbeeld geaggregeerde en anonieme gegevens. Op die manier kunnen er bepaalde trends worden vastgesteld en opgevolgd, zonder dat hierbij kan worden achterhaald om welke individuele personen het gaat. Aangezien de identiteit van de betrokkenen niet kan worden afgeleid, gaat het niet langer om persoonsgegevens, en zijn de bepalingen daaromtrent, zoals bijvoorbeeld de bewaartermijn, niet van toepassing.

Met het oog op de rapportering kunnen de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, worden verwerkt. Hierbij moet worden benadrukt dat het niet de bedoeling is om melders of beschuldigten/daders uitgebreid te profileren op basis van al die categorieën van persoonsgegevens. Enkel de mogelijkheid wordt voorzien om deze persoonsgegevens te verwerken omdat deze vermeld zouden kunnen worden in een melding. Sowieso zal niet elke categorie van persoonsgegevens voor elke melder verwerkt worden, noch zullen deze categorieën individueel bevraagd worden door het meldpunt AJH. Het is zeker niet de bedoeling om met de verwerking van deze categorieën van persoonsgegevens te gaan profileren, om daar negatieve of automatische gevolgen aan te koppelen. Dit is bovendien ook niet toegelaten op basis van de AVG.

Artikel 14

Artikel 14 voorziet in de mogelijkheid om de rechten en verplichtingen vervat in de artikelen 12 tot en met 22 en artikel 34 van de AVG te beperken. Dit is mogelijk indien de beoogde beperking noodzakelijk en evenredig is om één van de doelstellingen vervat in artikel 23, §1, AVG te waarborgen. In casu wordt beoogd de rechten van een vermeende pleger, minstens tijdelijk, te beperken om de slachtoffers en potentiële slachtoffers te beschermen die worden getroffen door grensoverschrijdend gedrag dat gemeld werd bij het Meldpunt AJH.

Deze doelstelling is een beperkingsgrond die tot doel heeft de "rechten en vrijheden van anderen te beschermen", zoals vervat in artikel 23, §1, i), AVG. De beperking zal worden opgeheven zodra de omstandigheden die deze rechtvaardigen niet langer van toepassing zijn derhalve wanneer er geen risico meer bestaat voor de (potentiële) slachtoffers of wanneer de vermeende pleger wordt betrokken in de behandeling van de melding.

Voor de verklaringen van de melder wordt de mogelijkheid van een permanente beperking voorzien. De bescherming van de rechten en vrijheden van de melder kan immers vereisen dat de verklaringen van de melder nooit integraal worden overgemaakt aan de vermeende pleger.

Het Agentschap Justitie en Handhaving zal de toepassing van deze beperkingen in concrete gevallen documenteren en bijhouden.

In principe dient de betrokkene te worden geïnformeerd over de beperking van diens rechten op grond van artikel 23 AVG. Dit is, overeenkomstig artikel 23, § 2, h), evenwel niet vereist als dit het doel van de beperking schaadt. De beslissing om gebruik te maken van de afwijkmogelijkheid moet derhalve niet worden medegedeeld aan de vermeende pleger omdat het delen ervan onverenigbaar is met de doelstelling, nl. dat de vermeende pleger (nog) niet op de hoogte wordt gebracht van de behandeling van de melding.

Het Meldpunt AJH zal periodiek controleren of de beperkingen in de betrokken dossiers al dan niet moeten worden opgeheven.

Artikel 15

Dit artikel bevestigt de toepasselijkheid van de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458 van het Strafwetboek. Het is immers belangrijk dat het meldpunt een veilige omgeving vormt waar een melder erop kan vertrouwen dat hij in alle vrijheid informatie kan delen die vertrouwelijk blijft.

Vertrouwen tussen melder en dossierbehandelaar van het meldpunt is de hoeksteen van elke zorgverlening. Zonder beroepsgeheim en vertrouwen kan er geen sprake zijn van zorgverlening. De kans bestaat dan immers dat een melder geen hulp of ondersteuning meer zal zoeken of sommige dingen niet (meer) zal durven zeggen tegen de dossierbehandelaar. De kans bestaat dus dat de melder het vertrouwen zou verliezen in een dossierbehandelaar, indien deze niet gehouden zijn tot de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458 van het Strafwetboek.

De personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving vallen onder het toepassingsgebied van artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering dat stelt dat iedere overheid, openbare officier of ambtenaar die in de uitoefening van zijn ambt kennis krijgt van een misdrijf of wanbedrijf, verplicht is daarvan aangifte te doen aan het parket. Volgens een meerderheidsstrekking in de rechtsleer primeert de geheimhoudingsplicht op de ambtelijke aangifte. De aangifteplicht is 'slechts' een morele verplichting. In tegenstelling tot de schending van het beroepsgeheim, wordt de niet-nakoming van de aangifteplicht niet strafrechtelijk gesanctioneerd. Aangezien het vertrouwen tussen een dossierbehandelaar van het meldpunt en zijn cliënt tot de essentie van de zorgverlening behoort, dreigt minstens de

vertrouwensrelatie te worden ondermijnd als een dossierbehandelaar steeds een aangifte zou moeten doen van een misdrijf waarvan hij in de uitoefening van zijn beroep kennis krijgt.

Artikel 16

Het is van belang dat het voor personen die in aanraking komen met het meldpunt, duidelijk is wat met hun persoonsgegevens gebeurt. Het Agentschap Justitie en Handhaving neemt hiervoor passende maatregelen zoals een privacyverklaring aangepast aan de diverse leeftijdscategorieën en het gebruik van een twee-stapsprocedure. Verder zou dit er ook in kunnen bestaan dat het Agentschap Justitie en Handhaving in haar privacyverklaring opneemt op welke wijze zij persoonsgegevens verwerkt in het kader van de werking van het meldpunt. Ook zal er moeten worden aangegeven op welke wijze de AVG-rechten zullen worden nageleefd.

Artikel 17

Met het oog op optimalisatie van het beleid inzake grensoverschrijdend gedrag is het aangewezen de definitie die dit ontwerpdecreet vooropstelt, te gebruiken voor de hele Vlaamse overheid en haar sectoren. Iedere keer de terminologie 'grensoverschrijdend gedrag' wordt gebruikt – zoals in regelgeving, interne documenten, brochures, websites, etc. – zal voor de omschrijving van grensoverschrijdend gedrag minstens naar de definitie, opgenomen in dit ontwerpdecreet, worden verwezen. Ieder beleidsdomein kan hierbij nog steeds eigen accenten leggen.

Artikel 18

Artikel 18 bevat een uitzondering op het beroepsgeheim voor medewerkers in sectoren en van organisaties waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest bevoegd is, derhalve inclusief medewerkers van de Vlaamse Overheid, en de voorwaarden daartoe. Op deze manier wordt decretaal een grond voorzien om de geheimhoudingsplicht te doorbreken. Iemand kan immers enkel vertrouwelijke informatie bekend maken wanneer hij zich kan beroepen op een uitzondering op het beroepsgeheim.

Het beroepsgeheim bewaakt de toegangspoort tot een vertrouwensfunctie. Het beschermt de individuele melder en bestaat ook in het belang van de samenleving als geheel. Toch is het beroepsgeheim niet absoluut en moet of kan het belang dat de melder, de samenleving en de beroepsbeoefenaar heeft bij het geheimhouden van de informatie aan de kant geschoven worden wanneer een hoger belang zich aandient. De veiligheid of integriteit van personen wordt als dergelijk belang algemeen erkend.

De finaliteit van de melding bij het meldpunt door een persoon die gehouden is tot een geheimhoudingsplicht, is de bescherming van de fysieke en/of psychische integriteit van een slachtoffer die in het gedrang is, door op een efficiënte manier de nodige ondersteuning te kunnen aanbieden.

Het doorbreken van het beroepsgeheim heeft steeds een subsidiair karakter. Enkel indien de geheimhoudingsplichtige de fysieke of psychische integriteit van het slachtoffer niet zelf of met behulp van anderen kan garanderen, is de uitzondering op het beroepsgeheim toegestaan. Het doorbreken van het beroepsgeheim moet immers op de minst ingrijpende manier gebeuren. Kan iemand zelf de nodige ondersteuning verlenen, dan moet hij daaraan voorrang geven.

Enkel de informatie die nodig is om het grensoverschrijdend gedrag op een professionele manier aan te pakken, kan worden meegedeeld.

Artikel 19

Via artikel 19 wordt artikel 2 van het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut aangevuld om te voorzien in de gedeeltelijke omzetting van de Europese richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, evenals de richtlijnen betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling tot wijziging van de relevante bepalingen in de richtlijnen 2006/54/EG, 2010/41/EU, 2000/43/EG en 2004/113/EG.

Artikel 20

Artikel 20 voegt een aantal noodzakelijke definities toe aan artikel 3 van het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut naar aanleiding van de rol die het VMRI opneemt in het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag.

Artikel 21

Via artikel 21 wordt een zin toegevoegd aan artikel 6, tweede lid, van het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut om te benadrukken dat het Vlaams Mensenrechteninstituut, in de hoedanigheid van gelijkheidsorgaan, ook deel uitmaakt van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag.

Artikel 22

Via artikel 22 wordt artikel 9 van het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut aangevuld met een tweede en derde lid. Er wordt bepaald dat het VMRI een afschrift kan bezorgen van adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslagen aan de minister bevoegd voor het betrokken beleidsdomein en de minister bevoegd voor gelijke kansen. Conform de Principes van Parijs heeft het VMRI een belangrijke en onafhankelijke beleidsadviserende rol. Het behoort tot de autonomie van het VMRI om te beoordelen wanneer dit afschrift wenselijk en noodzakelijk is. Daarnaast wordt bepaald dat op vraag van het VMRI, de organisatie aan wie het advies of de aanbeveling is gericht, rapporteert over de wijze waarop men aan het advies is tegemoetgekomen. Daarin kan onder meer worden aangehaald welke acties er per aanbeveling uit het advies zijn genomen, zowel op korte als op lange termijn, wat de reeds behaalde resultaten zijn en wat de nog geplande acties zijn. Deze rapporteringsverplichting stelt het VMRI in staat na te gaan wat er werd

ondernomen naar aanleiding van de adviezen. Met deze maatregel beoogt de decreetgever bij te dragen aan de autoriteit en de doeltreffendheid van het VMRI.

Artikel 23

Via artikel 23 wordt een nieuw artikel 13/1 ingevoegd in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut. In dit decreet, dat de werking van het Vlaams Mensenrechteninstituut regelt, wordt een onderscheid gemaakt tussen een klacht (artikel 13) en een melding (artikel 12). Het nieuw ingevoegde artikel 13/1 artikel bepaalt op welke manier een melding, of klacht, die ook kan worden beschouwd als een melding over grensoverschrijdend gedrag wordt behandeld. Het VMRI beoordeelt in onderling overleg met de klager of melder of met het meldpunt AJH, of het wenselijk is om die klacht of melding, al dan niet gezamenlijk te behandelen. Wanneer er een gezamenlijke behandeling van een klacht of melding plaatsvindt, kan de melder of de klager bijvoorbeeld beroep doen op bemiddeling en een eventueel sluitstuk via de geschillenkamer van het VMRI en daarnaast ook nog een kortdurend psychologisch ondersteunend traject volgen bij het meldpunt AJH. Indien een melding of klacht door zowel het meldpunt AJH als het VMRI wordt opgenomen, geven zij, met het oog op een complementaire en efficiënte aanpak, inzage in mekaars dossier en stemmen zij op regelmatige basis af.

Artikel 24

Via artikel 24 wordt artikel 18 van het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut aangevuld met een tweede en derde lid. De geschillenkamer kan aanbevelingen formuleren in een oordeel. Wanneer dergelijke aanbevelingen zijn geformuleerd, zal de verweerder moeten rapporteren omtrent de wijze waarop ze aan deze aanbevelingen zijn tegemoetgekomen. Daarin wordt minstens aangehaald welke acties er per aanbeveling zijn genomen, zowel op korte als op lange termijn, wat de reeds behaalde resultaten zijn en wat de nog geplande acties zijn. Deze rapporteringsverplichting stelt de geschillenkamer, en bij uitbreiding, het VMRI, in staat na te gaan wat er op langere termijn werd ondernomen naar aanleiding van deze aanbevelingen. Met deze maatregel beoogt de decreetgever bij te dragen aan de autoriteit en de doeltreffendheid van de handhaving van het antidiscriminatiebeleid door de geschillenkamer van het VMRI.

Artikel 25

Via artikel 25 wordt artikel 22 van het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut gewijzigd om de toegang tot informatie voor het VMRI te verbeteren via de mogelijkheid tot het opleggen van dwingende termijnen om een verzoek tot informatie of documentatie te beantwoorden alsook de mogelijkheid om ter plaatse te gaan zowel overheden en openbare instellingen als bij andere organisaties. Onder organisaties kunnen ook ondernemingen, instellingen, en diensten worden begrepen. Deze maximale toegang is namelijk cruciaal voor de uitoefening van de bevoegdheden van het VMRI. De Principes van

Parijs schrijven voor dat een mensenrechteninstelling in voldoende mate informatie moet kunnen opvragen.³

Er wordt tevens een vijfde lid toegevoegd om te zorgen dat noodzakelijke vertrouwenspersonen die in deze hoedanigheid kennis nemen van feiten en gegevens die betrekking hebben op intimidatie of seksuele intimidatie als vermeld in artikel 17 van het decreet van 10 juli 2008 dit kunnen doorgeven aan het VMRI, door ze van hun geheimhoudingsplicht te ontheffen.

Artikel 26

Via artikel 26 wordt in artikel 23 van hetzelfde decreet een vierde lid toegevoegd dat voorziet in een het opzetten van een structurele samenwerking tussen het VMRI en het meldpunt AJH in kader van het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag. Deze samenwerking wordt vormgegeven in een samenwerkingsprotocol waarin, onder meer, afspraken gemaakt worden over het doorsturen van meldingen en klachten en de jaarlijkse rapportage.

Artikel 3, §4, tweede lid, van dit decreet bevat nog een aantal bepalingen die worden opgenomen in het samenwerkingsprotocol tussen het meldpunt AJH en het VMRI.

Artikel 27

Via artikel 27 wordt in artikel 28 van het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut wijzigingen gebracht in kader van de verwerking van persoonsgegevens. Zo worden er wijzigingen aangebracht aan het type persoonsgegevens dat het VMRI kan verwerken alsook de maximale bewaartermijnen. Deze worden voortaan vastgelegd op tien jaar vanaf het afsluiten van het dossier. Deze bewaartermijn is nodig zodat er gedurende 10 jaar na het afsluiten van het dossier nog inzage kan zijn in het dossier wanneer er bijvoorbeeld nieuwe meldingen of klachten over eenzelfde organisatie/persoon binnen komen of indien de melder nieuwe feiten wil melden of zijn/haar dossier wil inkijken in het kader van verdere gerechtelijke of tuchtprocedures. Tot slot worden de inspectiediensten toegevoegd als instantie die toegang kunnen krijgen tot de persoonsgegevens die het VMRI verwerkt.

³ “Hear any person and obtain any information and any documents necessary for assessing situations falling within its competence” Zie ook General Observations of the Sub-Committee on Accreditation, adopted by the GANHRI Bureau at its Meeting held in Geneva on 21 February 2018, 7 en 43: “[...] provide the authority to [...] obtain statements or documents in order to assess situations raising human rights issues; authorize unannounced and free access to inspect and examine any public premises, documents, equipment and assets without prior written notice; [they] should be authorized to fully investigate all alleged human rights violations, regardless of which State officials are responsible. This should include the ability to have unannounced and unimpeded access to inspect and examine any public premises, documents, equipment and assets without prior written notice. Although the authority of NHRIs to undertake such an investigation may be restricted for national security reasons, such restriction should not be unreasonably or arbitrarily applied and should be exercised under due process.”.

Artikel 28

Dit artikel voorziet in een evaluatie van het decreet door de Vlaamse Regering en die wordt opgestart uiterlijk binnen 3 jaar na datum van de inwerkingtreding.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Gwendolyn RUTTEN

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme,

A handwritten signature in black ink, reading "Demir Zuhair".

Zuhair DEMIR